

Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova Parlamentlərarası İttifaqın 143-cü Assambleyasında çıxış edib

Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarovanın başçılığı ilə parlament nümayəndə heyətimiz Parlamentlərarası İttifaqın 143-cü Assambleyasında və assambleya çərçivəsində Qoşulmama Hərəkatının Parlamentlər Şöbəsinin təsis iclasında iştirak etmək üçün İspaniyanın paytaxtı Madrid şəhərində səfərdədir.

Milli Məclisin Mətbuat və İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsindən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, noyabrın 27-də keçirilən Parlamentlərarası İttifaqın 143-cü Assambleyasında "Demokratiyanın üzvləşdiyi müasir çağırışlar: parçalanmanın öhdəsindən gəlmək və icma quruculuğu" mövzusunda müzakirələr aparılıb.

Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova assambleyada çıxış edib. O, deyib ki, hazırda yaşadığımız dövr öz mürəkkəb çağırışları ilə dünya birliyi üzərinə ağır yük qoyur. Hətta artıq bir sıra dövlətlər problemlərin öhdəsindən çətinliklə gəlirlər, bəzən isə onları həl edə bilmirlər. COVID-19 pandemiyası və pisləşən iqtisadi vəziyyəti durumu bir qədər də mürəkkəbləşdirir. Bu da gələcəkdə cəmiyyətlərin daha da qütbləşməsinə gətirib çıxara və siyasi sistemlərə inamsızlıq yarada bilər.

Sahibə Qafarova çıxışında bildirdi ki, ifadə azadlığı və dezinformasiya arasında olan inca xəttin tamamilə silinməklə təhlükə var. Belə şəraitdə milli parlamentlər öz fəaliyyətlərini hərtərəfli qurmalıdırlar. Onun sözlərinə görə, məsələyə təkə qanun-

vericilik prazmasından deyil, daha geniş aspektdə yənaşan parlamentlərin parçalanmanın qarşısını almaq və cəmiyyətlər arasında körpülər yaratmaq şansları var. Parlamentlər seçkilərin nümayəndələrini, hökumətin və vətəndaş cəmiyyətinin birgə səylərinin mərkəz nöqtəsi kimi öz rollarını gücləndirə bilərlər. Ən əsası isə bu səylər təkə parlamentlərin ehtat etməli, bütün siyasi sistemə yayılmalı və bütün cəmiyyəti əhatə etməlidir. Dezinformasiya ilə bağlı vəziyyət parlamentlərimiz tərəfindən ifadə azadlığının daha da gücləndirilməsi, dezinformasiyanın və onun təhlükəli fəsadlarının aradan qaldırılması üçün qanunvericilik sahəsində daha qəti addımların atılmasını tələb edir.

Spiker Sahibə Qafarova xatırladı ki, dünya birliyi pandemiyasının törətdiyi mövcud çətinliklərə hazır deyildir və vəziyyətə dair lazımı addımların atılması üçün bir müddət vaxt keçdi. İndi biz növbəti addımlara hazır olmalıyıq və gələcəkdə mümkün problemlərin daha yaxşı həlli üçün COVID-dən sonrakı bərpə mərhələsinə daha çox diqqət yetirməliyik. Milli Məclisin Sədri bildirdi ki, Azərbaycan Respublikasının

Prezidenti İlham Əliyev BMT çərçivəsində COVID-19-a qarşı yüksək səviyyəli qlobal bərpə paneli yaratmaq təşəbbüsü ilə çıxış edib. Bu panel pandemiyadan sonrakı dövrdə global səviyyədə görülməli tədbirlərə dair tövsiyələrin hazırlanmasına yönəlməlidir. Hesab edirəm ki, bu təşəbbüsə uyğun olaraq, biz - parlamentarilər yaxın gələcəkdə pandemiya bitdikdən sonrakı mərhələ ilə bağlı müzakirələrə keçməliyik.

Sahibə Qafarova söyləyib ki, sülh və təhlükəsizliyin təşviq olunması demokratiyanın inkişafı, insan hüquqlarının müdafiəsi və davamlı inkişafın

temin edilməsi üçün çox mühüm vasitədir. O qeyd edib ki, Azərbaycanın beynəlxalq səviyyədə tanınması ərazilərinin 20 faizinin Ermənistanın 30 il davam edən işğalından azad edilməsi bizə bu ərazilərdə genişmiqyaslı bərpə proqramlarına başlamağa imkan verir. Bu işlər bizim 1 milyon məcburi köçkünümüzün öz yurdlarına qayıtmasını təmin edəcək.

Parlamentin Sədri bildirdi ki, 2020-ci il noyabrın 10-da Azərbaycan, Ermənistan və Rusiya liderləri tərəfindən imzalanmış Əldən Ermənistan və Azərbaycan arasında münasibətə son qoyub.

İndi suverenliyin və ərazi bütövlüyünün qarşılıqlı şəkildə tanınması prinsipi üzrə sülh sazişi üzərində iş və sərhədlərin delimitasiyası və demarkasiyası prosesinə başlamaq lazımdır. O qeyd edib ki, Azərbaycan dəfələrlə Ermənistanla münasibətlərin normalaşdırılmasına hazır olduğunu nümayiş etdirib və bir sıra təkliflər irəli sürüb. Ümid edirik ki, Azərbaycan və Ermənistan liderlərinin noyabrın 26-da keçirilmiş görüşü nəzərəcarpacaq nəticələr verəcək, sülh sazişinin imzalanmasını və regionda kommunikasiyaların bərpasını təmin edəcək.

Milli Məclisin spikeri vurğulayıb ki, Azərbaycan Qoşulmama Hərəkatının sədri kimi, özünün güclü dəstəyi ilə və parlamentlərarası əməkdaşlığa sadiqliyinin bariz nümunəsi olaraq təşkilatın parlament ölçüsünün inkişafı təşəbbüsü ilə çıxış edib. Qoşulmama Hərəkatının Parlamentlər Şöbəsinin təsis iclası assambleya çərçivəsində noyabrın 28-də keçiriləcək.

Parlamentin Sədri qeyd edib ki, Qoşulmama Hərəkatının parlamentariləri arasında münasibətlərin genişləndirilməsi və dərinləşdirilməsi sülhün, demokratiyanın və davamlı inkişafın möhkəmlənməsinə dair global səviyyədə daha səmərəli səylərin göstərilməsinə xidmət edəcək və həmçinin Parlamentlərarası İttifaqın təşviq etdiyi prinsiplərə tam uyğundur.

Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova Türkiyə Böyük Millət Məclisinin Sədri Mustafa Şentopla görüşüb

Parlamentlərarası İttifaqın 143-cü Assambleyasında və Assambleya çərçivəsində Qoşulmama Hərəkatının Parlamentlər Şöbəsinin təsis iclasında iştirak etmək üçün İspaniyanın paytaxtı Madrid şəhərində səfərdə olan Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova noyabrın 27-də Türkiyə Böyük Millət Məclisinin (TBMM) Sədri Mustafa Şentopla görüşüb.

Milli Məclisin Mətbuat və İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsindən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, TBMM-in Sədri və Türkiyə nümayəndə heyətinin üzvlərini səmimi salamlayan Milli Məclisin Sədri bildirdi ki, Prezident İlham Əliyevin dediyi kimi, Azərbaycan-Türkiyə münasibətlərinin dünya siyasi sistemində alternatividir. Bu münasibətlərin kökü xalqlarımız arasında qardaşlıq ruhuna söykənir. Bu gün Azərbaycan ilə Türkiyə arasında əlaqələr strateji mütəfəkkirlik səviyyəsindədir.

Sahibə Qafarova deyib ki, dünya Azərbaycanın 44 günlük Vətən müharibəsində bir daha bu qardaşlığın şahidi oldu. Dövlət başçılarımızın şəxsi dostluq münasibətləri ölkələrimiz arasında birliyin bu günkü yüksək səviyyəyə çatmasında mühüm rol oynayır.

Sahibə Qafarova diqqətə çatdırıb ki, xalqlarımız arasında bu yaxınlıq iki ölkənin parlamentlərinin həm ikitərəfli formatda, həm də beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində əməkdaşlığında da özünü göstərir. Parlamentlərimizdə qarşılıqlı dostluq qrupları öz fəaliyyətləri ilə seçilir.

Görüşdə Türkiyə Böyük Millət Məclisinin Sədri Mustafa Şentop bildirdi ki, Türkiyə və Azərbaycan əsrəbəyü dərin tarixi dostluq və qardaşlıq kökləri ilə bağlı olan iki dövlət, tək millətdir. Mustafa Şentop diqqətə çatdırıb ki, Ermənistan-Azərbaycan münasibətlərinin həllindən sonrakı dövrdə də dövlət başçısı Rəcəb Tayyib Ərdoğanın söylədiyi kimi, biz hər zaman Azərbaycanın yanındayıq.

Spiker qeyd edib ki, parlamentlərimiz arasında qarşılıqlı səfərlərin və görüşlərin sayının artırılması olduqca mühümdür. Qarşılıqlı təmasların intensivləşməsi münasibətlərin daha da dərinləşdirilməsi üçün vacib təhəyyüldür.

TBMM-in Sədri deputatlarımızın beynəlxalq təşkilatlarda sız əməkdaşlığında məmnunluğunu bildirdi, gələcəkdə bu əməkdaşlığın daha da gücləndirilməsinin vacibliyini diqqətə çatdırıb.

Sonra görüşdə tərəfləri maraqlandıran digər məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Nazir Ceyhun BAYRAMOV: "Azərbaycan COVID-19-a qarşı global səylərdə fəal iştirakını davam etdirir"

Noyabrın 27-də Azərbaycan Respublikasının xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatının (İƏT) Xarici İşlər Nazirləri Şurasının 25-ci iclasında iştirak edib.

Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsindən AZƏRTAC-a bildirdi ki, Türkmənistanın təşkilatda sədrliyi çərçivəsində Aşqabad şəhərində keçirilən iclasda çıxış edən nazir Ceyhun Bayramov Azərbaycan-İƏT əlaqələri, İƏT məkanında prioritet istiqamətlər üzrə əməkdaşlığın həyata keçirilməsi və dərinləşdirilməsi, habelə bölgədə mövcud olan cari vəziyyəti, münaqişəsonrası mərhələdə Azərbaycanın azad olunmuş ərazilərində həyata keçirilən yenidənqurma işləri, İƏT üzvü olan Əfqanıstanla bağlı vəziyyəti, eyni zamanda, Azərbaycan Qoşulmama Hərəkatının (QH) sədri qismində global çağırışlara qarşı mübarizə çərçivəsində irəli sürüldü təşəbbüslər və bu xüsusda görülən işlər barədə danışıb.

Nazir qeyd edib ki, Azərbaycan İƏT ilə qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığın genişləndirilməsində maraqlıdır. Gələcək il Azərbaycanın təşkilatda üzv olmasının 30 ildən çox ərəfəsindədir. Müddət ərzində ölkəmiz regionda iqtisadi və ticarət əlaqələrinin genişləndirilməsi istiqamətində müxtəlif təşəbbüslərdə konstruktiv şəkildə iştirak edib.

"İƏT çərçivəsində islahatlar uğurla həyata keçirilib, lakin bu, davamlı proses olmalıdır. "İƏT Baxışı 2025" sənədinin həyata keçirilməsində əldə edilən irəliləyiş qiymətləndirilməsi önəmlidir və bu, bizə gözənlənən nəticələrin əldə olunmasını təmin etmək üçün müvafiq fəaliyyəti təmin etməyimizə imkan verəcəkdir. Azərbaycan Türkmənistanın sədrliyi çərçivəsində iqtisadiyyat, neqliyyat, energetika və səhiyyə sahələri də daxil olmaqla, bir sıra nazirliklərin görüşlərinin, eləcə də sektorlar üzrə regional əməkdaşlığı gücləndirəcək digər yüksək səviyyəli tədbirlərin keçirilməsini alqışlayır, habelə İƏT Katibliyi tərəfindən aparılan hazırlıq və yardım işlərini yüksək qiymətləndirir", - deyən nazir əlavə edib.

O deyib ki, ticarət, neqliyyat, enerji sahələrində əməkdaşlıq İƏT-in prioritet sahələridir. Dayanıqlı enerji və regional elektrik enerjisi ticarətini regional enerji gündəliyinə daxil etmək vacibdir. Azərbaycan, İƏT-ə üzv dövlətlərin "Təmiz Enerji Mərkəzi"ne evsahibliyi etmək təklifinə dəstəyini

yüksək qiymətləndirir. İƏT regionunda neqliyyat və bağlılıq layihələrinin inkişafı yüksək önəm kəsb edir. Məlum olduğu kimi, Azərbaycan neqliyyat infrastrukturunun şaxələndirilməsinə və modernləşdirilməsinə böyük sərmayə qoyub və Avropa ilə Asiya arasında ticarət və logistikanın gücləndirilməsi üçün bir sıra neqliyyat infrastrukturuna layihələrini təşviq edib.

Diqqətə çatdırılıb ki, 44 günlük Vətən müharibəsi bölgədə vəziyyəti dəyişib, yeni reallıqlar formalaşdırıb. Azərbaycan, BMT Təhlükəsizlik Şurasının müvafiq qətnamələri əsasında ərazi bütövlüyünü təmin edib, bir milyon yaxın azərbaycanlı məcburi köçkünlərinin öz doğma yurdlarında yaşamağa hüququ bərpə edilib. Davamlı sülhə, inkişafa və tərəqqiyə nail olmaq Azərbaycanın gələcəyə baxışının əsasını təşkil edir. Bu mərhələdə üçtərəfli bəyanatların tək şəkildə həyata keçirilməsi çox vacibdir. Azərbaycanın bu istiqamətdə atdığı addımların qarşılıqlı Ermənistanından gözləyirik.

Nazir həmçinin bildirdi: "Azərbaycan, Rusiya və Ermənistan liderlərinin üçtərəfli bəyanatlarına uyğun olaraq, o cümlədən 26 noyabr tarixində üç liderin imzaladığı bəyanatda da qeyd edilirdi ki, ticarət, neqliyyat, enerji sahələrində əməkdaşlıq İƏT-in prioritet sahələridir. Dayanıqlı enerji və regional elektrik enerjisi ticarətini regional enerji gündəliyinə daxil etmək vacibdir. Azərbaycan, İƏT-ə üzv dövlətlərin "Təmiz Enerji Mərkəzi"ne evsahibliyi etmək təklifinə dəstəyini

artıracaq. Bu mənada ön plana çıxan təşəbbüs Zəngəzur dəhlizidir. O, Transxəzər Beynəlxalq Şərq-Qərb Orta Dəhlizində daha yaxşı əlaqəni artırmaq üçün potensiala malikdir".

C.Bayramov vurğulayıb ki, Azərbaycan hökuməti azad edilmiş ərazilərdə genişmiqyaslı bərpə və yenidənqurma işlərinə başlayıb. İşğaldan azad edilmiş şəhər və qəsəbələrin köçürülməsinin baş planları hazırlanır. Nəhaq neqliyyat və enerji infrastruktur layihələri, xüsusilə bir neçə magistral və elektrik şəbəkələrinin, eləcə də üç hava limanının tikintisi həyata keçirilib. Səkkiz ay ərzində biz Füzuli Beynəlxalq Hava Limanını istifadəyə vermişik, digər iki hava limanının tikintisi isə davam edir.

Əfqanıstanda davamlı sülhün təmin edilməsinin aktual məqsəd olaraq qaldığını deyən xarici işlər naziri deyib ki, region ölkəsi kimi və bizim Əfqanıstan xalqı ilə mövcud olan sıx tarixi və dini bağlarımızı görə Azərbaycan Əfqanıstandakı vəziyyəti böyük narahatlıqla izləyir. Əfqanıstanda təhlükəsizlik və sabitlik regiondakı ümumi təhlükəsizlik mühiti ilə sıx bağlıdır. Əfqanıstanın suverenliyi, ərazi bütövlüyü və sərhədlərinin toxunulmazlığı təmin edilməli, onun etnik cəhətdən müxtəlif əhalisinin sülh şəraitində birgə yaşayışını təmin edən siyasi transformasiya üçün lazımı şərait yaradılmalıdır.

Azərbaycan COVID-19-a qarşı global səylərdə fəal iştirakını davam etdirirdiyini vurğulayan C.Bayramov

qeyd edib: "Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin COVID-19-a cavab olaraq Qoşulmama Hərəkatı adından irəli sürüldü və geniş beynəlxalq səviyyədə tanınma və dəstək qazanmış global təşəbbüsləri, o cümlədən koronavirus cavab olaraq Qoşulmama Hərəkatının Təmas Qrupunun Zirvə Görüşünün təşkilatı, təşkilat üzv dövlətlərin pandemiyaya ilə mübarizədə əsas humanitar və tibbi ehtiyaclarına dair vahid məlumat bazasının yaradılması, BMT Baş Assambleyasının COVID-19 üzrə Xüsusi Sessiyasının çağırılması, BMT İnsan Hüquqları Şurasının koronavirus peyvəndlərinə ədalətli, əlverişli, vaxtında və universal şəkildə çıxışı haqqında qətnaməsinin və BMT Baş Assambleyasının Üçüncü Komitəsinin COVID-19 peyvəndlərinin ədalətli paylaşılması ilə bağlı qətnamənin qəbul edildiyini vurğulamaq istədik. Pandemiya sonrakı global bərpə ilə bağlı Azərbaycanın gələcək təşəbbüslərinə beynəlxalq ictimaiyyətin razılaşdırılması dəstəyinə inanırıq.

Türkmənistan sədrliyinə ümumi işimizə verdiyi töhfəyə görə təşəkkür edir, növbəti sədr Özbəkistana bu yolda uğurlar arzulayırdıq.

Qeyd etmək istədik ki, İƏT Xarici İşlər Nazirləri Şurasının iclasında Azərbaycanın İƏT-ə üzv dövlətlərin "Təmiz Enerji Mərkəzi"ne evsahibliyi etmək təklifi dəstəkləndi və bu mərkəzin yaradılmasına dair qərar qəbul olundu".

İkitərəfli əməkdaşlıq müzakirə edilib

Noyabrın 26-da İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatının (İƏT) Xarici İşlər Nazirləri Şurasının Aşqabad şəhərində keçirilən iclası çərçivəsində xarici işlər naziri Ceyhun Bayramovun Türkiyə Respublikasının xarici işlər naziri Mövlud Çavuşoğlu ilə görüşü keçirilib.

Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsindən AZƏRTAC-a bildirdi ki, nazirlər ikitərəfli əməkdaşlıq gündəliyinin aktual məsələlərini müzakirə ediblər.

Tərəflər bölgədəki cari vəziyyəti, üçtərəfli bəyanatların icrasına və digər məsələlər, azad olunmuş ərazilərdə həyata keçirilən yenidənqurma prosesini çərçivəsində Azer-

baycan tərəfindən görülən işlər barədə fikir mübadiləsi aparılıb. Nazirlər həmçinin beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində əməkdaşlığın uğurla davam etdirilməsi və qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələləri müzakirə ediblər.

Azərbaycanda yeni dövrün tələblərinə adekvat cavab verə biləcək təhlükəsizlik sistemi formalaşdırılıb

Azərbaycan Respublikası Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin (DTX) rəisi general-polkovnik Əli Nağıyev noyabrın 27-də ölkəmizdə səfərdə olan İtaliya Respublikasının Maliyyə Qvardiyasının baş komandanı Çüzeppe Zafarananın rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb.

AZƏRTAC DTX-nin saytına əsasən xəbər verir ki, söhbət zamanı dövlətlərimizin başçıları arasında dünyada çətinləşən iki ölkə arasında sıx əlaqələrin qurulmasına və mövcud dostluq münasibətlərinin səviyyəsindən məmnunluqla ifadə olunub, əməkdaşlığın inkişaf perspektivləri barədə ətraflı fikir mübadiləsi aparılıb.

General-polkovnik Əli Nağıyev beynəlxalq müstəvidə ölkələrimizin daim bir-birini dəstəklədiyini, dünyada çətinləşən vəziyyətlərin qarşısını almaq üçün ikitərəfli təmasların dərinləşdirilməsinin vacibliyini qeyd edib. Transmilli mütəşəkkil cinayətkarlığa, narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsinə, cinayət yolu ilə əldə edilmiş pul vəsaitlərinin və ya digər əmlakın leqallaşdırılmasına, terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə, in-

san alverinə, qaçaqmalçılığa, kiber-cinayətkarlığa və digər bu kimi qanunazidd əməllərə qarşı mübarizədə birgə səylərin daha da gücləndirilməli olduğunu vurğulayan Xidmət rəisi Azərbaycanı yeni dövrün tələblərinə adekvat cavab verə biləcək təhlükəsizlik sisteminin formalaşdırıldığını diqqətə çatdırıb.

Eyni zamanda, ölkələrin təhlükəsizlik orqanlarının akademiyaları arasında işbirliyinin genişləndirilməsi, Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin əməkdaşlarının bilik və təcrübələrinin artırılması, kadrların hazırlanması məqsədilə İtaliyanın müvafiq təhsil ocağında təşkil olunmuş kurslara cəlb edilməsi xüsusi vurğulanmışdır. Səmimi qarşılıqlı maraq və yüksək qonaqpərvərliyə görə təşəkkürünü bildiren İtaliya qonaq ölkəmizə səfərinə ocaq xoş təəssürat yaratdığını, iki dövlətin çoxşaxəli əlaqələrinin bundan sonra da inkişaf edəcəyinə və daha mütəmiz olacağına əminliyini ifadə edib. Yuxarıda sadalanan təhdidlərə qarşı birgə mübarizənin əhəmiyyətindən də danışan Çüzeppe Zafarana İtaliya ilə Azərbaycan arasında möhkəm və davamlı tərəfdaşlığın olduğunu deyib.

Görüşdə qarşılıqlı maraq kəsb edən digər məsələlərə də bağlı geniş müzakirələr aparılıb.

Prezident İlham Əliyevin Soçiyə səfəri dünya mediası tərəfindən geniş işıqlandırılıb

Türkiyə

Azerbaycan ve Ermenistan sularını birləşməsinə yəqinlik adınla atma konvensiyası...
Soçidə kritik zirvə! Aliyev duyurdu: Açıqca təklif etdik

Soçidə üçlü zirvə...
Soçidə üçlü zirvə

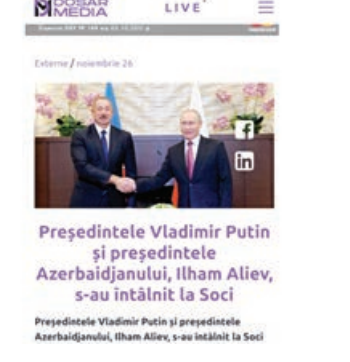
Soçidə üçlü zirvə...
Soçidə üçlü zirvə

Rusiya Prezidenti Vladimir Putinin dediği "ikinci Qarabağ müharibəsindən sonra keçən bir il ərzində çox iş görüldü, rusiyalı sülhməramırlar və atəşkəs nəzarət üzrə Rusiya-Türkiyə Mərkəzi fəaliyyətdədir, ən başlıcası, gələcək normal dinc həyat üçün şərait yaradılır" sözlərini sitat gətirən məqalə yazır: "Vladimir Putin bütün bunları dəyərək həqiqətən Azərbaycan Prezidentinin tərəfində idi və bütövlükdə hər şey onu da qane edirdi, - Nikol Paşinyan haqqında isə bunu qəbul etməzdi. Müharibədə uduzmuş Paşinyan indi qalib gələnin yanında aylaşmışdı və bunu etməyə bilməzdi".

Jurnalist yazır ki, Nikol Paşinyan görüşdə "kal səslə danışır, sanki içərisindəki faciəli emosiyaları zorla boğurdu". A.Kolesnikov Paşinyanın "regionda qeyri-sabitlik olması" və "Azərbaycan qoşunlarının Ermənistanın suveren ərazisində saxlanması" barədə dediklərini şərh edərək yazır: "İlk baxışda bu sözlər nə baredə razılıq əldə etmək üçün gəlmiş insanın sözləri deyildi. Yaxşı ki, danışıqların digər iki iştirakçısı üçüncü iştirakçının belə vəziyyətdə olmasını əvvəl də görmüşdürlər və başa düşüdürlər ki, yarım saatdan sonra o, tanınmaz dərəcədə dəyişə bilər. Onun dediyi bütün sözlər alverçi mövqeyi idi və taleyin qismətindən o, həmin mövqeyə düzəliş etməlidir".

A.Kolesnikov sərhədlər mövzusu ilə əlaqədar Prezident Vladimir Putinin dediği, "bu ilin sonuna qədər iki dövlət arasında sərhədlərin demarkasiyası və delimitasiyası üçün mexanizmlər yaradılması barədə razılıq əldə edilməsi və bu mexanizmlərin yaradılması üçün heç bir maneə olmaması" sözlərini sitat gətirərək bildirir ki, tərəflər arasında razılıq əldə edilib və sərhəd həzrətdə qoşunların dayandığı xətt üzrə keçəcək.

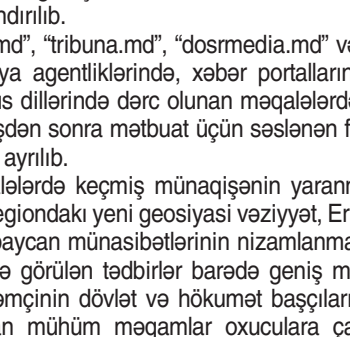
Moldova

Președintele Vladimir Putin și președintele Azerbaidjanului, İlham Aliyev, s-au întâlnit la Sochi

Delimitacia granițelor Azerbaidjanului și Armeniei bugetul prohodit pe soțedestvii Rossii

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev, Rusiya Prezidenti Vladimir Putin və Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın noyabrın 26-da Soçiyə şəhərində keçirilən üçtərəfli görüşü Moldova KİV-i tərəfindən də geniş işıqlandırılıb.

"Noi.md", "tribuna.md", "dosmedia.md" və digər informasiya agentliklərində, xəbər portallarında rumın və rus dillərində dərc olunan məqalələrdə üçtərəfli görüşdən sonra mətbuat üzrə səslənən fikirlərə geniş yer ayrılıb.

Məqalələrdə keçmiş münaqişənin yaranma səbəbləri, regiondakı yeni geosiyasi vəziyyət, Ermənistan-Azərbaycan münasibətlərinin nizamlanması istiqamətində görülən tədbirlər barədə geniş məlumat verilib. Həmçinin dövlət və hökumət başçılarından çıxışlarından mühüm məqamlar oxuculara çatdırılıb. Xüsusilə Prezident İlham Əliyevin mətbuata bəyanatında səsləndirdiyi fikirlər önə çəkilib.

Moldova mətbuatı, həmçinin Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin görüşün nəticələrinə dair bəyanatını da yayıb.

Əvvəlki 1-ci sah.

Lakin ötən bir il müddətində Ermənistan tərəfi Azərbaycan konstruktiv təkliflərinə adekvat münasibət göstərməyib. Bu ölkənin hakimiyyət orqanları ara-sıra pozitiv fikirlər səsləndirsələr də, konkret fəaliyyət göstərməkdən uzaq olublar. Ötən dövr ərzində sərhəddə baş verən insidentlər də məhz Ermənistanın qeyri-adekvat hərəkətləri səbəbindən meydana çıxıb. Düzüdü, insidentlər sistemli xarakter daşımayıb. Bununla belə, Azərbaycan-Ermənistan dövlət sərhədində baş vermiş toqquşmalar, rüskərlər nəzarət etmək, onları minimalaşdırmaq və yekun sülh razılaşması üzərində işləməkə bağlı məsələlərin müzakirəsini, o cümlədən üçtərəfli formatda müzakirəsini zəruri edirdi. Soçiyə görüşü də bu baxımdan mühüm əhəmiyyət daşıyırdı.

Proseslər Zəngəzur dəhlizinin açılmasına doğru aparır

Soçiyə görüşünün əsas müzakirə mövzusu 2020-ci il noyabr Bəyanatının, həmçinin regionda bütün iqtisadi və nəqliyyat əlaqələrinin bərpası haqqında 2021-ci il 11 yanvar tarixli Bəyanatın yerinə yetirilməsinin gedişi barədə oldu. Prezident İlham Əliyev üçtərəfli görüşdə Azərbaycanın mövqeyini bir daha diqqətə çatdırdı: "Ermənistan ilə Azərbaycan arasında sərhəd delimitasiyası edilməyib. Buna görə biz dəfələrlə açıq bildirmişik ki, delimitasiya prosesinə təxirə salınmadan başlamağa hazırıq. Üstəlik, biz Ermənistan tərəfinə açıq təklif etmişik ki, qarşılıqlı razılıqla, bir-birinin ərazi bütövlüyünü, suverenliyini tanımaq və gələcəkdə qonşular kimi yaşamağı, yenidən qonşular kimi yaşamağı təşviq etmək üçün sülh müqaviləsi üzərində işə başlayaq".

Rusiya Prezidenti Vladimir Putin də mətbuata bəyanatında Prezident İlham Əliyevin toxunduğu məsələlər ətrafında danışdı. Rusiya Prezidenti də iki dövlət

Azərbaycanın mühüm siyasi-diplomatik qələbəsi

Prezident İlham Əliyevin regiondakı realitqlara dair mövqeyi Soçidə imzalanan bəyanatda tam əksini tapdı

arasında sərhədin demarkasiyası və delimitasiya işlərinin başlanılması vacib hesab etdi. Eyni zamanda Vladimir Putin neqliyyat dəhlizlərinin açılmasında danışıq və bunun həm demir yoluna, həm sülh razılaşması üzərində işləməkə bağlı məsələlərin müzakirəsini, o cümlədən üçtərəfli formatda müzakirəsini zəruri edirdi. Soçiyə görüşü də bu baxımdan mühüm əhəmiyyət daşıyırdı.

Məlum olduğu kimi, Prezident İlham Əliyev dəfələrlə bəyan edib ki, biz Zəngəzur dəhlizini açacağıq - ister danışıqlara, istərsə güc yolu ilə. Bu ilin 16 noyabr təxribatına verilən layiqli cavabdan sonra Ermənistanı güzəştə məcbur edəcək yeni realitqlar ortaya çıxıb və Soçidə Azərbaycanın əldə etdiyi diplomatik nailiyyətlər göstərir ki, proseslər Zəngəzur dəhlizinin açılmasına doğru aparır.

Soçiyə görüşünün nəticəsi kimi ermənilər indiyədək Azərbaycanı verməkə edəcəkləri yeni realitqlar ortaya çıxıb və Soçidə Azərbaycanın əldə etdiyi diplomatik nailiyyətlər göstərir ki, proseslər Zəngəzur dəhlizinin açılmasına doğru aparır. Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan isə hələ Moskva görüşündə olduğu kimi, Soçidəki üçtərəfli görüşdə də gündəlikdə olmayan məsələyə toxunmaqla Azərbaycanı ittiham etməyə cəhdlər göstərdi. Girovlar və hərbi əsirlər probleminin hələ mövcudluğunu iddia edən N.Paşinyan Vladimir Putinlə bu məsələni dəfələrlə, həm ayni şəkildə, həm də telefonla müzakirə etdiyini bildirdi. Lakin Rusiya Prezidenti Ermənistanın baş nazirinin bu sözlərinə mətbuata bəyanatında fikir bildirmədi, "girov", "hərbi əsir" kimi

ifadələr işlətmədi. Yekun bəyanatda da erməni tərəfin həmişə iddia etdiyi əsir və ya girovlar məsələsinə toxunulmadı.

Bakı qarşısına qoyduğu bütün məqsədlərə tam nail oldu

Bütövlükdə, Soçidəki üçtərəfli görüşün nəticələri Azərbaycan üçün müsbət və əhəmiyyətlidir. Yeni bəyanatda məhz Prezident İlham Əliyevin mövqeyi və irəli sürdüyü, Rusiya Prezidentinin də dəstəkləndiyi məsələlər öz əksini tapdı. Belə ki, bəyanatda əsasən tərəflər Azərbaycan-Ermənistan sərhədində sabitlik və təhlükəsizlik səviyyəsinin artırılması üzrə addımlar atmaq və dövlət sərhədinin delimitasiyası üzrə ikitərəfli komissiyaların yaradılması barədə şərtləşdilər. Eyni zamanda tərəflər regionda bütün iqtisadi və nəqliyyat əlaqələrinin bərpası üzrə təsis edilmiş Üçtərəfli İşçi Qrupunun fəaliyyətini yüksək qiymətləndirdilər və regionun iqtisadi potensialının üzə çıxarılması məqsədilə konkret layihələrin təzliklə həyata keçirilməsini zərurətini vurğuladılar.

Torpaqlarını işğaldan azad etdikdən sonra Azərbaycan ötən ilin noyabrında və bu ilin yanvar ayında imzalanmış üçtərəfli bəyanatların tam şəkildə həyata keçirilməsi, bölgədə bütün kommunikasiyaların açılması, iki ölkə arasında sərhədlərin delimitasiya prosesinin başlanması mövqeyindən çıxış edib. Bununla respublikamız həm də regionda sülhün yaranması

ilə bağlı təşəbbüslərini bir daha ortaya qoyub. Soçidə imzalanan bəyanatda yer alan məsələlər də Azərbaycanın mövqeyinin tam şəkildə ifadə olunmasıdır. Rusiya dövləti isə respublikamızın mövqeyini bütövlükdə bölüşür.

Onu da qeyd edək ki, Ermənistanın baş nazirinin onlayn mətbuat konfransında səsləndirdiyi destruktiv, şovinist fikirlər Soçiyə danışıqlarının nəticəsiz qalmasına yönəlməli təxribat və şəxsən Vladimir Putinin vasitəçiliyinə qarşı hörmətsizlik idi. Amma Paşinyanın sətəbatı cəhdə bədiş tutmadı və Soçidə güzəştə getməyə məcbur oldu.

Bütövlükdə, Soçidəki üçtərəfli görüşün nəticələri Azərbaycanın növbəti siyasi-diplomatik qələbəsi oldu. Bütün bunlar göstərir ki, rəsmi Bakı Soçiyə görüşündə qarşısına qoyduğu bütün məqsədlərə tam nail oldu. Bu qələbədə 2021-ci il noyabrın 16-da sərhəddə erməni təxribatının qarşısının alınması və ordumuzun öz mövqelərini daha da gücləndirməsi böyük rol oynadı. Üçtərəfli görüşün nəticələri regiondakı realitqlara dair mövqeyi bəyanatda öz əksini tapdı. Bəyanatda Qarabağ ifadəsinin yer almaması, erməni tərəfinin iddia etdiyi əsir və ya girovlar məsələsinə toxunulmaması da Azərbaycanın haqlı və qətiyyətli mövqeyinin təntənəsidir. Sənədə ATOT-in Minsk qrupunun adı çəkilir. Bu, artıq Minsk qrupunun da tarixdə qaldığını göstərir.

Rəşad CƏFƏRLİ, "Azərbaycan"

Nurhan əl-Şeyx: "Soçiyə görüşü Cənubi Qafqazda sülhün təmin olunması istiqamətində atılmış mütərəqqi addımdır"

"Soçidə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev, Ermənistan Respublikasının baş naziri Nikol Paşinyan və Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putinin iştirakı ilə keçirilən görüş və imzalanmış Bəyanat Cənubi Qafqaz regionunda sülhün təmin edilməsi istiqamətində atılmış daha bir mütərəqqi addımdır".

Bunu AZERTAC-a açıqlamasında Misir Xarici Əlaqələr Şurasının üzvü, Qahirə Universitetinin Rusiya Araşdırmalar Mərkəzinin direktoru professor Nurhan əl-Şeyx söyləyib. O deyib: "Ötən il Azərbaycanın ərazilərində işğaldan azad edilməsi ilə başa çatan müharibədən sonra ən vacib məsələ dayanıqlı sülhün təmin olunmasıdır. Bu baxımdan, sərhədlərin demarkasiyası zəruridir. Sözügedən məsələdə razılıq əldə olunması müsbət amildir. Eyni zamanda, Azərbaycan-Ermənistan sərhədində gərginliyin aradan qaldırılması da regional təhlükəsizliyə töhfə

olacaq. Tərəflər çoxillik münaqişəyə son qoymalı, etimad mühitinin yaradılması istiqamətində yeni addımlar atmalıdır. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin bu məsələ ilə bağlı konstruktiv mövqeyi təqdirəlayiqdir. Bununla yanaşı, Ermənistan rəhbərliyi də sülhün bərqərar olması üçün əməli addımlar atmalı, müharibədən sonra yaranmış yeni realitqla hesablaşaraq kommunikasiyaların bərpasına şərait yaratmalıdır".

Soçidə keçirilən görüşün hər iki tərəf üçün əhəmiyyəti olduğunu qeyd edən professor vurğulayıb: "Düşündürəm ki, Cənubi Qafqaz regionunda qonşu dövlətlər arasında dinc yanaşı yaşamağın, əməkdaşlığın vaxtı çatıb. Həç bir xalq müharibə istəmir və azərbaycanlılarla ermənilər sülh şəraitində yaşamağı, sərhədlərin toxunulmazlığı və ərazi bütövlüyünə hörmət prinsipləri əsasında bütün problemləri konstruktiv dialoq vasitəsilə həll etməlidirlər".

Volkan AYDEMİR: "Soçiyə görüşündə Azərbaycan Prezidentinin danışıqlara qalib tərəf kimi qatılması hər birimizi qürurlandırdı"

"Bütün dünyanın diqqətlə izlədiyi Soçiyə görüşü zamanı Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin qətiyyətli duruşu, danışıqlara qalib tərəf olaraq qatılması hər birimizi bir daha qürurlandırdı. Danışıqlar zamanı Ermənistan tərəfi ilə sərhədlərin yenidən müəyyənləşdirilməsi ilə bağlı qəbul olunan qərar böyük nailiyyətdir. Azərbaycan qətiyyətli və düzgün siyasəti ilə tarixi sərhədlərini yenidən müəyyənləşdirmək istəyir ki, bu da onun təbii hüququdur. Burada diqqətçəkən əsas məqam isə odur ki, hər zaman olduğu kimi, bu görüşdə də Azərbaycan tolerantlıq, multikulturalizm və insan sevgisini bir daha sübut etdi".

Bu fikirləri AZERTAC-a açıqlamasında Türkiyənin Kocaeli Dərincə Azərbaycan Evi Dərnəyinin rəhbəri Volkan Aydemir bildirdi. Danışıqlar zamanı beynəlxalq infrastrukturun yenidən qurulması, kommunikasiya sisteminin bərpasına vurğu edilməsinin Azərbaycanın uzun illər bölgədə sülhün bərqərar olması istiqamətində atdığı

addımların nəticəsi kimi qiymətləndirən müsahib deyib: "Bu, böyük nailiyyətdir. Azərbaycan 30 il ərzində sülh, insanlıq və firavan yaşamağı üçün əlindən gələni edib. Soçiyə görüşü də bunu bir daha sübut etdi. Erməni tərəfinin Laçın dəhlizində istifadəsi və Zəngəzur dəhlizinin açılması yalnız iki dövlət deyil, dünyanın, o cümlədən bölgənin maraqları daxildir".

Bunun bütün türk dünyası üçün böyük addım olduğunu deyən V.Aydemir qeyd edib: "Cənubi Qafqazdakı Zəngəzur və Laçın dəhlizləri türk dünyası üçün mühüm tranzit yoldur. Bu dəhlizlər ləpək yolu üzərində mühüm ticarət və sosial mərkəzlərdir. Bunu XVI-XVII əsrlər əhatə edən tarixi qeydlərdə də görmək olar. Onu da qeyd etmək istərdim ki, Rusiya Prezidenti Vladimir Putinin də sözügedən məsələləri dəstəkləməsi hər iki ölkənin, eləcə də bölgənin xeyrinə addım atılacağına göstəricisidir".

Soçiyə görüşü və imzalanmış bəyanat Qafqaz regionunun gələcək inkişafı baxımından böyük ümidlər yaradır

İkinci Qarabağ müharibəsinin sonu kimi qəbul edilən və 2020-ci il noyabrın 10-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ermənistan Respublikasının baş naziri və Rusiya Federasiyasının Prezidenti tərəfindən imzalanan üçtərəfli Bəyanat münaqişə tərəfləri arasında Qarabağda atəşin və bütün hərbi əməliyyatların tam dayandırılması, Ermənistanın işğal etdiyi ərazilərin ölkəmizə qaytarılmasını, bölgədəki bütün iqtisadi və nəqliyyat əlaqələrinin bərpasını, humanitar məqsədlə bir sıra tədbirlərin həyata keçirilməsini, ümumilikdə isə xalqlar arasında etimad mühitinin yaradılmasını, gələcəkdə bölgənin sülh və əməkdaşlıq regionuna çevrilməsini nəzərdə tutub.

İkinci Qarabağ müharibəsindən dərhal sonra məlum oldu ki, Ermənistan özünün kapitulyasiya sənədi kimi qəbul etdiyi 10 noyabr Bəyanatının bir sıra müddəalarını yerinə yetirsə də, sənədə əksini tapan bütün bəndlərin icrasında maraqlı deyil.

Ermənistanın fərqli olaraq, Azərbaycan diplomatiyası Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə hərbi əməliyyatlar dövründə olduğu kimi, müharibədən sonrakı bir il ərzində də Azərbaycanın milli maraqlarının qorunmasına naminə ardıcıl və qətiyyətli mövqə nümayiş etdirirdi. Azərbaycan tərəfi iştirak etdiyi bütün beynəlxalq tədbirlərdə və ikitərəfli görüşlərdə dəfələrlə bəyan etdi ki, nainki üçtərəfli Bəyanatda əksini tapmış müddəaların yerinə yetirilməsi, eləcə də Ermənistanın işğal altında olmuş torpaqlarımıza minaladığı ərazilərin xəritələrinin Azərbaycana verilməsi, sərhədlərin delimitasiyası və demarkasiyası, həmçinin iki dövlət arasında yekun sülh sənədinin imzalanması bölgədə dayanıqlı sülhün və əməkdaşlığın inkişafı üçün zəruri şərtlərdendir.

Müharibədən sonrakı bir il ərzində Ermənistanla səsləndirilən revanşist fikirlər, hərbi-siyasi rəhbərliyin bəzən destruktiv və anlaşılmaz ritorikası, Azərbaycanın humanitar təşəbbüslərinə qarşı qeyri-adekvat reaksiya, eləcə də gah qarşı tərəfin ATOT-in Minsk qrupunun fəaliyyətini bərpə etmək və beləliklə də Qafqazda müəyyən məqsədlər güdən dövlətlərin marağını təmin etmək cəhdləri, gah da bölgəyə üçüncü qüvvələrin cəlbə məqsədilə Rusiya sülhməramıllarının müvafiq qəti nəzarəti zonasından kənar, dövlət sərhədində törətdiyi təxribatlar qarşı tərəf üçün istədiyi nəticəni vermədi.

Bu il noyabrın 15-dən başlayaraq Ermənistan silahlı qüvvələrinin Azərbaycanın dövlət sərhədi boyunca Kelbəcər, Gədəbəy, Tovuz rayonlarının ayrı-ayrı yaşayış məntəqələri istiqamətində yerləşən mövqelərini müxtəlif çaplı silahlardan istifadə etməklə intensiv atəşə tutması, sonra isə dövlət sərhədinin Kelbəcər və Laçın rayonları sahəsində ölkəmizə qarşı genişmiqyaslı təxribat törətməsi və bununla qisməddətli üstünlüyə nail olmaq istəyən erməni hərbi bölmələrinin hücumu əməliyyat-taktiki baxımdan tam iflasa uğradıldı, rəsmi Yerevan təxribat törətmək cəhdini növbəti dəfə uğursuzluqla nəticələndi.

Azərbaycan-Ermənistan dövlət sərhədində baş verən hərbi eskalasiya müvafiq maraqlı olan dövlətlər və beynəlxalq təşkilatlar hər nə qədər narahat etsə də, son hadisələr bir daha sübuta yetirdi ki, regionda əhəmiyyətli siyasəti baxımdan müsbət amil hesab etmək olar.

Dövlət başçıların bəyanat imzalanması və mətbuata bəyanat çıxış etmələri görüşün tərəflər üçün müsbət şəraitdə keçdiyini təsdiqləyir.

Soçiyə görüşü və imzalanmış üçtərəfli Bəyanat Vətən müharibəsindən sonra Azərbaycanın bölgədə yaratdığı yeni geosiyasi vəziyyəti və ölkəmizin diplomatik müstəvidə həyata keçirdiyi aktiv fəaliyyətin nəticəsidir. Xüsusən də bəyanatda təsbit edilən müddəalar Azərbaycan diplomatiyasının bu istiqamətdə qarşıya qoyduğu məqsədlərinə tam uyğundur.

Görüşün Avropa İttifaqı Şurasının Prezidenti Şarl Mişelən vasitəçiliyi ilə bu ilin sonunadək Brüsselədə keçirilməsi nəzərdə tutulan Azərbaycan-Ermənistan görüşündən əvvəl keçirilməsi isə bir daha göstərdi

ki, Rusiya dünyanın ən böyük, Qafqazın isə ən qüdrətli dövləti olaraq regionda baş verən bütün proseslərdə maraqlıdır.

Soçiyə görüşü həm də onu göstərdi ki, 44 günlük müharibədə Müzəffər Azərbaycan Ordusu tərəfindən hərbi potensialı məhv edilən Ermənistan müharibədən ötən dövrdə özünün diplomatik potensialının da tükəndiyini dərk edib. Bununla belə, Soçiyə görüşünün noyabrın 9-da baş tutmaması üçün müxtəlif bəhanələr səsləndirən, hətə də digər dövlətlərdən işğalçılıq maraqlarını davam etdirmək, yaxud ölkəsində revanşist inkişaf etdirmək üçün siyasi vədlər alan, əvəzində isə regionu ayrı-ayrı siyasi qüvvələrin ziddiyyət və toqquşma obyektinə çevirmək istəyən Ermənistanın siyasi rəhbərliyi hər nə qədər cəhd göstərsə də, Rusiyanın vasitəçiliyi ilə bu görüşün noyabrın 26-da keçirilməsinə imtina edə bilmedi.

Bu görüş və hər üç ölkənin siyasi rəhbərliyi tərəfindən imzalanmış bəyanat Qafqaz regionunun gələcək inkişafı baxımından böyük ümidlər yaradır. Bu, yalnız münaqişə tərəfi olmuş iki ölkə arasında münasibətlərin normalaşdırılması üçün deyil, ümumilikdə Qafqaz regionunun beynəlxalq əməkdaşlıq platformasına çevrilməsi baxımından böyük perspektivlər və edir.

Həm imzalanmış üçtərəfli Bəyanatda əksini tapan müddəalar, həm də hər üç ölkənin siyasi rəhbərliyinin mətbuata bəyanatla çıxışında səsləndirilən müsbət fikirlər regionun inkişafı naminə səylərini birlişdirilməsini və birgə fəaliyyəti ehtiva edir. Əslində, Soçiyə Bəyanatı 2020-ci il

10 noyabr və 2021-ci il 11 yanvar tarixi bəyanatlarının yerinə yetirilməsini nəzərdə tutur. Soçiyə Bəyanatının əhəmiyyəti ondan ibarətdir ki, tərəflər əvvəlki iki sənədin bütün müddəalarını bundan sonra ardıcıl surətdə yerinə yetirilməsi və ardıcıl riayət edilməsində maraqlı olduqları təsdiqləyirlər. Tərəflər, həmçinin həmin bəyanatlardan irəli gələn, həllini gözləyən məsələlərin tezliklə həllinə yönəlməli birgə səyləri fəallaşdırmaq barədə razılığa gəliblər. Əgər Ermənistanın siyasi rəhbərliyi müdrik, qətiyyətli və ardıcıl mövqeyə sahib olsaydı, ikinci Qarabağ müharibəsindən ötən bir il ərzində daha da irəli getmək, bütün fikir ayrılıqlarını siyasi dialoq vasitəsilə aradan qaldırmaq, nəticəyönümlü fəaliyyət qurmaq baxımından bir çox işlər görüldə bilərdi. Belə tədbirlərə Azərbaycan tərəfindən humanitar tədbirlərin həyata keçirilməsi, tərəflər arasında etimad mühitinin yaradılması, sülhə töhfə verilməsi kimi mühüm fəaliyyət istiqamətləri daxilidir.

Görünür odur ki, Azərbaycan bütün məsələlərin həllində qətiyyətli və ardıcıl mövqeyə sahib olsa da, bunu Ermənistanın siyasi rəhbərliyi üçün söyləmək hələlik çox tezdir. Soçiyə görüşünə başlanılan ümidlərin özüni doğruldub-doğrulmaması, bölgə üçün hadisələrin müsbət istiqamətdə gedib-gətməməsi isə yaxın günlərdə Ermənistanın Azərbaycan tərəfini etdiyi sülh çağırışlarına adekvat cavabından və bu istiqamətdə həyata keçirəcəyi konkret tədbirlərdən asılı olacaq.

Zəngəzur dəhlizinin iqtisadi və siyasi dividendləri

Göründüyü kimi, artıq bölgəyə maraqlı gətirəcək artmaqdadır. Zəngəzur dəhlizi istifadəsi verildikdən sonra isə Azərbaycan Avrasiya məkanında yeni nəqliyyat arteriyası yaratmış olacaq. Bu da ölkə iqtisadiyyatının dayanıqlılığının təminatçısı ola bilər.

Ümumiyyətlə, Zəngəzur dəhlizi həm tarixi aspekt, həm müasir geosiyasi realitqlar prizmasından, həm də Cənubi Qafqazda sülh, barış və əməkdaşlığın bərpə olunmasına görə prinsipial əhəmiyyət daşıyır. Burada geosiyasi, siyasi, ideoloji, coğrafi, iqtisadi, sosial-mədəni, hüquqi və təhlükəsizlik məqamları bir-biri ilə əlaqədardır. Zəngəzur dəhlizinin açılması istiqamətində Azərbaycan dövlətinin həyata keçirdiyi son addımlar zamanın ən aktual məsələlərindəndir. İstər ölkə ictimaiyyəti, istər region ölkələri, istərsə də dünya bu prosesi maraqla izləyir. Naxçıvanla Azərbaycanın əsas ərazisi arasında torpaq rabitəsinin təmin edilməsi məsələsi Azərbaycan, Rusiya və Ermənistan liderlərinin 10 noyabrda imzaladığı birgə bəyanatda əksini tapıb.

Dəhlizin açılması bölgənin və eləcə də türkdümlü ölkələrin iqtisadiyyatına təsir göstərəcək. Qədim Azərbaycan torpağı ilk növbədə türk dünyasının birlişdirən özək yolunu oynayacaq. İlham Əliyevin söylədiyi kimi, türk dünyası uzun illərdən sonra yenidən Zəngəzur dəhlizi vasitəsilə birləşəcək. "Şərq-Qərb" və "Şimal-Cənub" nəqliyyat dəhlizlərinin əhəmiyyətini artıran sətəbatı yaranacaq. Bununla da bölgədə ticarət artacaq, əhalinin yaşayış səviyyəsində mühüm irəliləyişlər müşahidə ediləcək.

Dəhlizin açılması ilə Azərbaycan bölgədə nəqliyyat qovşağına çevriləcək. Azərbaycanın Türkiyə ilə əlaqələri güclənəcək və ölkəmizin geocoğrafi əhəmiyyəti daha da artacaq. Türkiyə bu dəhlizdən istifadə edərək əsas iqtisadi tərəfdaşlarından biri olan Azərbaycana birbaşa quru yolunu açacaq. Bu da öz növbəsində ikitərəfli iqtisadi və turizm əlaqələrinin daha sürətli inkişafına şərait yaradacaq. Digər tərəfdən, Zəngəzur dəhlizi həm də Türkiyə üçün Orta Asiyaya ticarət qapısını rolunu oynayacaq və bu ölkənin türk dünyası ilə iqtisadi əlaqələrinin gücləndirilməsi imkan verəcək.

Bir sözlə, Zəngəzur dəhlizi Azərbaycan, Ermənistan, Türkiyə, Rusiya və İrlanda yanaşı, Asiya-Sakit okean regionu ölkələrinə də böyük fayda verəcək. Ən əsası isə odur ki, dəhliz hər şeydən əvvəl regional əməkdaşlıq qarşısında illərdir dayanan problemlərin aradan qaldırılmasına xidmət edəcək.

Rəşad BAXSƏLİYEV, "Azərbaycan"

Bağışlamaq qəlbin böyüklüyüdür

Mərhəmətin növbəti təzahürü

Müstəqilliyini elan etdiyi qısa zaman ərzində əsrə bərabər inkişaf yolu keçən Azərbaycan Respublikası beynəlxalq birliyini tamhüquqlu subyekti kimi daim söylərini dövlətçiliyini şortləndirən amillərin möhkəmləndirilməsinə yönəlmiş, suverenliyinə xələf götürə biləcək hər hansı təhdidə qarşı sistemli mübarizə aparmış və bütün bu söylərin məntiqi nəticəsi tam olaraq ötən ildə öz bəhrəsini verməklə, 2020-ci il milli-tarixi yaddaşımıza xalqla dövlətin sarsılmaz birliyi təmsalında şanlı qələbə ili kimi əbədli həkk edilmişdir.

Qalibiyyət şərəfini daşıyan bir ölkə kimi Azərbaycan üçün hazırda əsas məqsəd qazanılan tərəqqinin davamlı xarakter alması, islahat və nailiyyətlər hesabına əldə edilən uğurların miqyasının daha da genişləndirilməsidir. Ölkəmizdə sosial-iqtisadi inkişafa paralel olaraq siyasi, elmi, mədəni və digər vacib sahələrdə də sürətli yüksəliş qeydə alınır. Bu nailiyyətlərin davamlı olması üçün müxtəlif strateji amillərlə yanaşı, insan hüquq və azadlıqlarının etibarlı müdafiəsinin təmin edilməsi də xüsusi əhəmiyyət kəsb edir.

Ölkə həyatının digər sahələrində olduğu kimi, cinayət-hüquq siyasətində də irəli sürülən humanizmin növbəti təzahürü olaraq Vətən müharibəsində qazanılmış amnistiya elan edilmişdir. Xalqımızın Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin mərhəmət, insanpərvərlik məfkurəsindən çıxış etməklə, humanizm ideyalarını həyata keçirmək dövlətimizin siyasətinin əsas prioritetlərindəndir. Ulu Öndərin möhkəm təməllər üzərində əsasını qoyduğu humanizm siyasətini uğurla davam etdirən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev əfvətme institutunun çevik və işlək mexanizminə əsaslıda fəaliyyətini təmin edərək cinayət törətmiş şəxslərin bağışlanması ənənəsini inkişaf etdirmiş, məhz bu siyasətin davamı nəticəsində 1995-2021-ci illər ərzində əvvəlcə Heydər Əliyev, sonra isə İlham Əliyev tərəfindən ümumilikdə 67 əfv fərmanı və sərəncamı qəbul edilmiş, bunların nəticəsində 9 minə yaxın məhkum azadlığa buraxılmışdır. Həmin dövr ərzində parlamentdə 11 amnistiya qərarı qəbul olunmuş, bunlardan sonuncularını fəaliyyətində humanizm və insanpərvərlik ideyalarını rəhbər tutan, qayğı və yardıma ehtiyacı olan insanlara daim kömək edən Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın deputat fəaliyyəti dövründə təqdim edilmiş, nəticədə sözügedən dövr ərzində bütövlükdə 117 min şəxsə amnistiya qərarı təbiiq olunmuşdur.

Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsinə əsasən, amnistiya aktı fərdi qaydada müəyyən edilmiş şəxslər barəsində Milli Məclis tərəfindən qəbul edilir. Cinayət törətmiş şəxslər amnistiya aktı ilə cinayət məsuliyyətindən azad edilə bilərlər. Cinayət törətməyə görə məhkum olunmuş şəxslər isə cəzadan azad edilə bilərlər, yaxud onlara təyin olunmuş cəzanın müddəti azaldıla bilər və ya belə şəxslərin cəzasının çəkilməmiş hissəsi daha yüngül cəza növü ilə əvəz edilə və yaxud əlavə cəzadan azad edilə bilərlər. Amnistiya aktı ilə cəzasını çəkmiş şəxslərin məhkumluğu götürülə bilər.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin təşəbbüsü ilə qəbul olunmuş 5 noyabr 2021-ci il tarixli amnistiya qərarı ənənəvi olaraq preambula və 4 hissədən ibarətdir. Xüsusilə vurğulanmalıdır ki, bu qərar indiyə qədər qəbul olunmuş amnistiya aktları sırasında öz əhatə dairəsinə görə ən genişdir. Həmin qərarın növbəti məhkəmədə baxılmaqda olan işlər üzrə təqdirəlayiq şəxs qismində keçən şəxslər, yaxud cəza çəkməkdə olan məhkumların barəsində, həmçinin təhqiqat, ibtidai istintaq orqanlarının icraatlarındakı materiallar və işlər üzrə keçən şəxslər barəsində də təbiiq olunmuş nəzərdə tutulmuşdur.

Bundan fərqli olaraq əvvəlki bir sıra amnistiya aktlarının həmin aktlar qüvvəyə minənədək cinayət törətmiş şəxslər barəsində deyil, yalnız qanuni qüvvəyə mindiyi gündəlik qüvvəyə minmiş itiham hökmləri ilə məhkum edilmiş şəxslər barəsində təbiiq edilmiş, təhqiqat və ibtidai istintaq orqanlarının isə amnistiyani təbiiq edən orqanlar sırasında nəzərdə tutulması bu sahədə Cinayət-Prosesual Məcəllənin 39, 40 və 41-ci maddələrinin qüvvəsini məhdudlaşdırır, bəzi hallarda eyni dövrdə (məsələn, amnistiya aktı qüvvəyə minənədək) cinayət hadisəsi törətmiş şəxslərdən bir qrupunun amnistiya aktından yararlanma bəliyyəli halda, digər qrupun bu imkandan məhrum olması ilə nəticələndir. Belə ki, Cinayət-Prosesual Məcəllənin 39-cu maddəsinə görə amnistiya aktına əsasən şəxsin cinayət məsuliyyətindən azad edilməli

olması cinayət təqibini istisna edən hal olduğu üçün o, cinayət məsuliyyətindən azad olunmalıdır.

Cinayət işləri üzrə məhkəmə icraatının sadələşdirilməsi istiqamətində zəruri işlər aparıldığı hazırkı dövrdə 2021-ci il 5 noyabr tarixli amnistiya aktında onunun təbiiq dairəsinin Cinayət-Prosesual Məcəllənin tələblərinə uyğun olaraq genişləndirilməsi eyni zaman kəsiyində cinayət törətmiş şəxslərə dövlətin qəbul etdiyi amnistiya kimi humanist tədbirdən bərabər surətdə yararlanmaq imkanı verməklə insanların qanun və məhkəmə qarşısında bərabərlik hüququnun təmin edilməsinə xidmət etmişdir. Bu mənada amnistiya aktının yalnız haqqında qanuni qüvvəyə minmiş hökmlər olan şəxslər barəsində deyil, amnistiya aktı qüvvəyə minən vaxta qədər cinayət hadisəsi törətmiş şəxslər barəsində təbiiq edilməsi amnistiyanın məhəməti və təbiiqi ilə bağlı cinayət-hüquq nəzəriyyəsinin müddəalarına uyğun olaraq, həm şübhəli və təqsirləndirilən şəxslərə, həm də məhkumlara dövlətin həyata keçirdiyi humanist tədbirdən bərabər surətdə yararlanmaq imkanı vermiş, cinayət müharibəsi icraatının bütün mərhələlərində şəxs haqqında amnistiya təbiiq edilməsinin mümkünlüyü ədalət və bərabərlik prinsiplərinin təmin edilməsinə yönəlmişdir. Təhqiqat və ibtidai istintaq orqanlarının amnistiya aktlarını təbiiq edən orqanlar sırasında nəzərdə tutulması bu sahədə cinayət-prosesual qanun normalarına dəqiq əməl edilməsinə, nəticədə həmin orqanların iş yükünün azaldılmasına, dövlət vəsaitinə qənaət edilməsinə də xidmət etmişdir.

Qərara əsasən təhqiqat və ya ibtidai istintaq orqanları amnistiya təbiiq edərkən Azərbaycan Respublikasının Cinayət-Prosesual Məcəlləsində nəzərdə tutulmuş cinayət təqibinə xitam verilməsi qaydalarına riayət etməli, o cümlədən Cinayət-Prosesual Məcəllənin 41.2-ci maddəsinə müvafiq olaraq barəsində amnistiya təbiiq olunaçaq şəxslərin razılığını almalı, habelə amnistiyanın təbiiq edilməsi barədə qərarları müvafiq prokurorların razılığı ilə qəbul etməlidirlər.

Cinayət mühakimə icraatında prokuror nəzərəti müasir beynəlxalq hüquqla müəyyən edilmiş mənada hüquqi dövlət prinsipi əsasında dövlət quruculuğuna malik ölkələrdə prokurorluğun fəaliyyətini ayırılmaz tərkib hissəsidir. Azərbaycan Respublikasının qanunları ilə nəzərdə tutulmuş qaydada və hallarda qanunların icra və təbiiq olunmasına prokuror nəzərəti qanunla nəzərdə tutulan məddi və prosesual hüquq normalarına, onların rəsmi şərhinə, formalasız olmuş məhkəmə təcrübəsinə riayət edilməsinin davamlılığını təmin edərək, cinayət təqibini həyata keçirən orqanların fəaliyyətində və ümumilikdə, ədalət mühakiməsinin həyata keçirilməsi zamanı insan hüquqları və əsas azadlıqları ilə bağlı beynəlxalq və konstitusion prinsiplərin, İnsan Hüquqları üzrə Avropa Məhkəməsinin presedentlərinin nəzərə alınaraq təbiiqinə və ictimai münasibətlərin nizam salınmasında hüquq normalarının tənzimləyici rolunun artırılmasına xidmət etməklə, insan hüquq və azadlıqlarının səmərəli hüquqi müdafiə mexanizmi kimi çıxış edir.

Hüquq sisteminin yüksək standartları səviyyəsində təkmilləşdirilməsi istiqamətində həyata keçirilən ardıcıl və sistemli islahatların davamı və ölkə həyatının digər sahələrində olduğu kimi, cinayət-hüquq siyasətində də irəli sürülən humanizmin növbəti təzahürü olaraq Azərbaycan Respublikası Prezidentinin təşəbbüsü əsasında qəbul edilmiş "8 Noyabr - Zəfər Günü münasibətilə amnistiya elan edilməsi haqqında" Milli Məclisin 5 noyabr 2021-ci il tarixli qərarı və həmin qərardan irəli gələn, o cümlədən prokurorluq orqanlarının üzərinə düşən vəzifələrin vaxtında, dürüst və səmərəli yerinə yetirilməsi, bu sahədə işin daha da təkmilləşdirilməsi üçün zəruri tədbirlərin görülməsi cəza çəkməkdən azad edilmiş şəxslərin sosial mühitə uyğunlaşdırılmaqla sosial adaptasiyasına, hüquq və azadlıqlarının, qanuni mənafehlərinin qorunmasına, cəza siyasətinin humanistləşdirilməsinə, bununla da insan hüquq və azadlıqlarının daha etibarlı qorunmasına böyük töhfə olacaqdır.

Aynur OSMANOVA,
Baş Prokurorluğun Hüquqi Təminat və İnsan Hüquqları Məsələləri İdarəsinin rəisi,
baş ədliyyə müşaviri

Torpaqlarımızın azad olunması ilə noticələnen Vətən müharibəsi xalqımızın qürur mənbəyi, şərəf tarixidir. Bu qürur, bu şərəfi bizə yaşadan isə möhtərəm Prezident İlham Əliyevin qətiyyətli siyasəti və Ali Baş Komandanı olduğu müzəffər Ordumuz oldu. Bu gün başımız uca, alnımız açıqdır. Çünki işğal altında olan torpaqlarımız artıq azaddır və həm də sürətlə bərpa olunur.

Vətən müharibəsində bu qələbəni bizə yaşadan qəhrəman oğullarımızın böyük əksəriyyəti Qarabağ adlanan füsunkar diyarı görməmişdi belə! Buna baxmayaraq əzəli yurdumuzun xərətəsini beynlərinə, sevgisini ürəklərinə həkk edib, irəlilətilər. Düşməni əzib millətimizə Qələbə sevinci yaşatdıqlar, torpaqlarımızı, adımızı, şərəfimizi geri qaytardılar.

Mənim gənclik və tələbəlik illərim torpaqlarımızın işğalı dövrünə təsadüf etdiyindən o acılı günləri yaxşı xatırlayıram. Aclıq, səfəlat, kaos dolu o günlər insanlarda bir çaşqınlıq, ümidsizlik yaratmışdı. Dövlətçiliyimiz böyük təhdid və təhlükə altında idi. Böyük dövlətlər və beynəlxalq qurumlar ya seyrçi mövqedə dururdular, ya da açıq və ya gizli formada Ermənistanı dəstək verirdilər. Əgər ele olmasaydı, BMT Təhlükəsizlik Şurasının 1993-cü ildə qəbul etdiyi 822, 853, 874, 884 nömrəli qətnamələri icra olunardı.

Amma Azərbaycan xalqı heç vaxt ümidlərini itirmədi. Və ümidlərimizi yaşadan Ulu Öndər Heydər Əliyevin xalqın tələbi ilə hakimiyyətə gəlişi, Azərbaycanın dövlətçiliyinin və müstəqilliyinin xilasını yoluma həyata keçirdiyi missiya ilə başlanan böyük siyasət oldu. Ulu Öndər Heydər Əliyev müdrikcəsinə ilk əvvəl atəşkəse nail oldu. Daha sonra ölkə iqtisadiyyatının bərpasına start verdi. Ulu Öndərin qəyid etdiyi kimi, yalnız iqtisadiyyatı güclü olan dövlət düşməni üzərində qələbə qazana bilər. Çünki güclü iqtisadiyyatı həm də güclü ordu demək idi. Bu baxımdan 1994-cü ildə imzalanmış "Əsrin kontraktı" tariximizin döyüş nöqtəsi oldu. Ulu Öndər bu addımla Azərbaycanın güclü təməlləri əsaslarını yaratdı.

Ümummilli Lider Heydər Əliyev Ermənistanla danışıqlar prosesində hər zaman Azərbaycanın milli marağı və mənafehlərini qətiyyətlə təmin etdi. Amma danışıqlar prosesində iştirak edən beynəlxalq təşkilatlar

Bu gün Azərbaycanda milli inkişafın bitkin nəzəri konsepsiyası, mütərəqqi irəliləyişin təkmil modeli var. Bu model ölkəmizi əhatə edən bütün sahələrdə aydın müşayiət etmək mümkündür. Bu həm də ona daləlat edir ki, dövlət quruculuğu, torpaqlarımızın işğaldan tam azad edilməsi ölkə Prezidenti İlham Əliyevin fəaliyyət strategiyasında son məqsəd deyil. Dövlətin möhkəmləndirilməsi cənab Prezident üçün həm də bir nömrəli vəzifədir.

Ölkə dəyərləri, insan hüquqları və azadlıqları, vətəndaş münasibətləri dövlətimizin həyata keçirdiyi və daim xüsusi önəm verdiyi müfəssəl məsələlərdir. Ümummilli Lider Heydər Əliyevin başladığı və bu gün İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilən bu prioritetlər cəmiyyətin ən çox məmnun qaldığı aspektlərdir. Bu dinamikanın bir istiqaməti də insan haqları, insan hüquq və azadlıqlarıdır. Buna əlamətdar günlərdə imzalanan amnistiya aktları da əsaslı zəmin verir.

Bu baxımdan 8 Noyabr - Zəfər Günü nəsr olunmuş amnistiya aktının əhəmiyyəti var. Bu amnistiya aktı Vətən müharibəsində qazanılmış qələbənin birinci ildönümü ilə əlaqədar Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən irəli sürülmüş təşəbbüsdür. Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 95-ci maddəsinin 1 hissəsinin 19-cu

Humanizm siyasəti layiqincə davam etdirilir

Amnistiya aktı şamil olunanlar şəhidlərimizin ruhu qarşısında məsuliyyətlərini heç vaxt unutmamalıdır

və dövlətlər həmişə ikili siyasət yürütdülər, Azərbaycanın işğal altında olan torpaqlarının azad edilməsində maraqlı olmadılar.

Azərbaycanın qüdrətli dövlətə çevilməsi yolunda böyük bir inkişaf siyasətinin təməllərini müəyyən edən Heydər Əliyev bütün siyasi fəaliyyəti boyu torpaqlarımızın işğaldan azad olunması uğrunda mübarizə apardı. Ulu Öndər Azərbaycan Ordusunu yaratdı, danışıqlar prosesinin Azərbaycanın maraqlarına zidd məcraya yönəlməsinə imkan vermədi.

Prezident İlham Əliyev Azərbaycana rəhbərliyinin ilk günündən Heydər Əliyevin müəyyən etdiyi siyasi kursu layiqincə davam etdirdi. Bu siyasətin əsas tələflərindən biri torpaqlarımızın işğaldan azad olunması idi. Danışıqlar prosesində dövlətimizin milli maraqlarına zidd təklifləri yoxa buraxmayan İlham Əliyev daim bəyan etdi ki, Azərbaycan torpaqlarında ikinci erməni dövləti yaradılmasına heç vaxt imkan verməyəcək və respublikamız istənilən yolla işğal altındakı ərazilərin azad edəcəkdir. Bu illər ərzində həyata keçirilən ordu quruculuğu göstərdi ki, danışıqlar mənasız başa çatacağı təqdirdə Azərbaycan hərbi yolla torpaqlarını azad edəcəkdir.

Aparıldığı uğurlu iqtisadi siyasət nəticəsində Azərbaycanın neinki Qafqazın, hətta dünyanın ən sürətli inkişaf etməkdə olan dövlətinə çevirən möhtərəm Prezident İlham Əliyev bununla həm də Azərbaycanı sürətlə böyük zəfərə apardı. Hər il dövlət büdcəsi təsdiq edilərkən cənab Prezident iki məsələyə xüsusi diqqət yetirirdi - müdafiə və sosial sərəflərə. Çünki dövlət başçısı üçün əsas prioritetlər vətənin ərəzi bütövlüyünün təmin olunması və Azərbaycan vətəndaşlarının yüksək rifahı idi. İqtisadi inkişafda sürət dünyanın qabaqcıl ölkələrinin belə geridə qoyurdu. Sürətli məktəb tikintisi, ölkənin hər yerində müasir xəstəxanalar, idman komplekslərinin fəaliyyətə başlaması Prezident İlham Əliyevin sosial məsələlərə, insan kapitalına önəm verməsinin təəcəssümü idi.

İlham Əliyev Azərbaycan Ordusunu gücləndirdi, müasir müdafiə sənayesinin təməlini qoydu. Bu gün Azərbaycanın özünün yaratdığı silah markası var. Ordumuz ən müasir silahlarla təchiz olunub, ən yüksək döyüş imkanlarını manimsəyib. Bununla belə, hələ Vətən müharibəsinə qədər Azərbaycan həmişə beynəlxalq hüquqla hörmət etdiyini, torpaqlarının da beynəlxalq hüquqdan irəli gələn öhdəlikləri

əsasında azad olunmasına tərəfdar olduğunu bəyan edirdi.

Amma istər Ermənistan, istərsə də ikili standartlardan çıxış edən beynəlxalq təşkilatlar və dövlətlər biza başqa yol buraxmadılar. Azərbaycan vətəndaşlarının məğlubiyyətlə bənaşacağını düşüncələr yarıldılar. Əslində bunu ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrindən olan Fransanın bilməsi lazım idi. Çünki onların böyük müfəkkiri A.Düma hələ XIX əsrdə "Qafqaz səfəri" əsərində azərbaycanlıların həssas, samimi, qayğıkeş, ağıllı, qonaqpərvər, mehriban, mərd olduğunu qeyd etməklə yanaşı, göstərdi ki, ele xalqlar var ki, öz illi ilə imza qoyduğu sənəddən də boyun qaçırlar. Azərbaycanlılara isə mərdlik var. Onlarla bir şey bərdə sövdələməndə sənəd, imza, möhür tələb etmək lazım deyil. Azərbaycanlı verdiyi sözdən heç vaxt dönməz. Məncə, hər şey aydındır. Tarix kimsənin sözlərini, imzalarını dandığı, kimsənin isə sözüne sadıq qaldığını sübuta yetirir. Bu baxımdan A.Dümanın dediyi sözlər millətimiz haqqında dünyada yüksək təəssürat yaradan ən gözəl tarixi mənbələrdən biridir.

44 günlük Vətən müharibəsi xalqımızın öz azadlığı, öz milli haqqı uğrunda mübarizəsinin təntənəsi oldu. Beynəlxalq hüquqa əməl etməyən Ermənistanı Azərbaycan güc yolu ilə cəzalandırdı və BMT qətnamələri başda olmaqla bütün beynəlxalq sənədlərin tələblərini həyata keçməsinə təmin etdi. Artıq 30 ilə yaxın işğal altında qalan torpaqlarımız azaddır. Vəsiyyətlərin bu müddətdə həll edə bilmədikləri və ya həll etmək istəmədikləri Dağlıq Qarabağ problemini Azərbaycan 44 günə həll etdi.

Azərbaycan Ali Baş Komandanı, Azərbaycanın müzəffər Ordusu 44 gün ərzində tarix yazmaqda müharibəni necə aparmaq, necə qalib gəlmək, əsirlərə necə davranmaq barədə beynəlxalq hüquqa dərs keçdi, unudulmıyacaq bir dərs. Gənədə, Bərdədə, Tərtərdə günahsız vətənlər qətlinə rəğmən əldə fərhət vərkan düşmənin bir mülki vətəndaşına, bir mülki obyektinə toxunulmadı. Budur, Azərbaycan humanizminin təntənəsi.

Vətən müharibəsindəki zəfərimizi həzm edə bilməyən, bununla bənaşmaq istəməyən bəzi böyük dövlətlər də, beynəlxalq təşkilatlar da indi özləri üçün başqa yol tutublar. İnsanlıqdan, humanizmdən uzaq olan bir çoxları Azərbaycan hakimiyyətini insan azadlıqlarını və hüquqlarını beynəlxalq hüquqdan irəli gələn öhdəlikləri

ləri yerinə yetirməkdə itiham etməyə çalışırlar. Bu cür yalan, böhtan atmağa çalışanlara Xocalını xatırlatmaq istərdim. Günahsız körpələri, yaşlıları, qadınları amansızcasına qətlə yetirənlərə havadarlıq edənlerin vicdanlarının yoxluğu yalanlarının, böhtanlarının ölçüsündən görünür.

Azərbaycan xalqı Vətən müharibəsindəki qələbənin təntənəsini yaşayır. Bir neçə gün əvvəl Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin təşəbbüsü əsasında 8 Noyabr - Zəfər Günü ilə bağlı elan edilmiş amnistiya isə cəmiyyətimizin bayram əhvali-ruhiyyəsinə daha da yüksəltidi. Qeyd edim, Azərbaycanda müəyyən əlamətdar günlərdə məhkum olunmuş şəxslərin əfv olunması gözəl ənənəyə çevrilib. Ulu Öndər Heydər Əliyevin təməlini qoyduğu bu ənənə Prezident İlham Əliyev tərəfindən layiqincə davam etdirilir. Sonuncu amnistiya aktı da ölkə Prezidentinin humanizm prinsiplərinə önəm verməsinin əyani sübutudur.

Bundan əvvəl Azərbaycanada 11 dəfə amnistiya elan edilib. 2007-ci ildə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin xatirəsinə həsr olunmuş, 2009-cu ildə Novruz bayramı münasibətilə, 2013-cü ildə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin 90 illik yubileyi münasibətilə və 2016-cı ildə 28 May - Respublika Günü münasibətilə amnistiyalar Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, həmin illərdə Milli Məclisin deputatı olan Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü ilə həyata keçirilib.

8 Noyabr - Zəfər Günü ilə bağlı elan edilmiş amnistiya aktının ümumilikdə 15 mindən çox şəxsə şamil edilməsi humanizm siyasətinin layiqincə davam etdirilməsindən xəbər verdi. Amnistiyanın təbiiq ediləcəyi şəxslərin sayına, əhatə etdiyi cinayət məsuliyyətindən və cəzadan azad etmə institutlarının dairəsinə görə bu, indiyədək həyata keçirilən ən böyük aktıdır. Bu amnistiya aktının fərqi həm də ondan ibarətdir ki, qüvvəyə minməmiş hökmlərə və istintaq mərhələsində olan işlərə də aid edilib.

Bütün bunlar Azərbaycan dövlətinin siyasətində insan amilinin əsas faktor olduğunu göstərir. İnənirik ki, bu amnistiya aktına şamil olunanlar şəhidlərimizin ruhu qarşısında məsuliyyətlərini hiss edəcəklər, layiqli vətəndaş kimi cəmiyyətə öz töhfələrini verəcəklər.

Zəminə ƏLİYEVA,
Bakı Şəhər Prokurorluğunun idarə prokuroru

Müstəqillik dövrünün ən böyük amnistiya aktı

Təbii ki, aidiyyəti orqanlar bu amnistiya ilə azadlığa buraxılacaq məhkumların cəmiyyətə adaptasiyası ilə bağlı mühüm işlər görür. Çünki ölkəmizdə hər bir məhkum dövlət tərəfindən diqqət mərkəzində saxlanılır. Məhkumlar cəmiyyətə uyğunlaşmaq, reabilitasiya və adaptasiya prosesi keçmək üçün əlbəttə ki, zəruri yardımlar almalı, sonrakı yaşamlarını qanunun tələblərinə əməl etməklə qurmalıdır.

8 Noyabr - Zəfər Günü nəsr olunmuş amnistiya aktı cəmiyyətdə diqqət mərkəzində saxlanılır. Məhkumlar cəmiyyətə uyğunlaşmaq, reabilitasiya və adaptasiya prosesi keçmək üçün əlbəttə ki, zəruri yardımlar almalı, sonrakı yaşamlarını qanunun tələblərinə əməl etməklə qurmalıdır.

8 Noyabr - Zəfər Günü nəsr olunmuş amnistiya aktı cəmiyyətdə diqqət mərkəzində saxlanılır. Məhkumlar cəmiyyətə uyğunlaşmaq, reabilitasiya və adaptasiya prosesi keçmək üçün əlbəttə ki, zəruri yardımlar almalı, sonrakı yaşamlarını qanunun tələblərinə əməl etməklə qurmalıdır.

Nazim ZEYNALOV,
Zəngilan rayon prokurorunun böyük köməkçisi,
kiçik ədliyyə müşaviri

İŞİMİZ, GÜZƏRANIMIZ

◆ İlə yekun vurulur

Dünyanın inkişaf etmiş ölkələri iki mühüm faktora xüsusi diqqət yetirir: iqtisadiyyatın inkişaf dinamikasını qoruyub saxlamaq və əhalinin məşğulluğunu təmin etmək. Bu amillər bir-biri ilə zəncirvari şəkildə bağlıdır, çünki dinamik inkişaf olmadan məşğulluq probleminin həlli mümkün deyil.

Ölkəmizdə də bu iki mühüm məsələyə xüsusi diqqət yetirilir və o səbəbdən iqtisadi və sosial islahatlar paralel həyata keçirilir. İcra olunan nəhəng layihələr, kiçik və orta sahibkarlığa verilən dəstək də bu məqsədə xidmət edir. Eləcə də qeyri-neft-qaz sektorunun inkişafı istiqamətində həyata keçirilən tədbirlər həm də məşğulluğun təminatına hesablanır. Bunun nəticəsidir ki, son dövrlər ən çox iş yerləri məhz qeyri-neft-qaz sektorunda yaradılır. Dövlət Statistika Komitəsinin verdiyi məlumata görə, cari ilin yanvar-oktyabr aylarında sənayenin qeyri-neft-qaz sektorunda məhsul istehsalı 20 faiz artmışdır. Sənayenin qeyri-neft-qaz müəssisələrinin çoxu isə özəl sektora məxsusdur. Deməli, məşğul əhalinin də çox hissəsi məhz bu sektora cəmlənmişdir.

Bunu təsdiqləyən digər fakt: cari ilin 9 ayında ölkədə 51,1 min yeni iş yeri açılmışdır. Yaradılmış iş yerlərinin 89 faizi isə qeyri-dövlət sektoruna məxsus olmuşdur. Yeni iş yerlərinin 10 faizi yeni yaradılmış, 87,1 faizi mövcud, 0,6 faizi fəaliyyətinə bərpə etmiş müəssisə və təşkilatlarda, 2,3 faizi digər tədbirlər üzrə açılmışdır. Statistik rəqəmlərdən də aydın görünür ki, yeni iş yerlərinin yaradılmasında qeyri-dövlət sektoru, yeni sahibkarlıq subyektləri üstünlük təşkil edir. Bu sektora güzəştli kreditlər verilməsi, ümumiyyətlə, çoxsaylı güzəştlərin edilməsi sahibkarlara fəaliyyətlərini genişləndirməyə imkan yaradır.

Bu il noyabrın 1-i vəziyyətinə ilkin məlumatlara əsasən, iqtisadi fəal əhalinin sayı 5 milyon 299,8 min nəfər olmuş və onlardan 4 milyon 984,5 min nəfərini məşğul əhali təşkil etmişdir. Cari il oktyabrın 1-i vəziyyətinə müqayisədə çalışan işçilərin sayı 1 milyon 699,3 min nəfər olmuşdur. Onların 903,6 min nəfəri iqtisadiyyatın dövlət, 795,7 min nəfəri qeyri-dövlət sektorlarında çalışmışdır. Bu dövrdə iqtisadiyyatın neft-qaz sektorunda 31,7 min, qeyri-neft-qaz sektorunda 1 milyon 667,6 min nəfər işləmişdir. Müəssisə və təşkilatların 24 faizi isə məhsul istehsalı sahələrində işlə təmin olmuşdur.

İlin əvvəlindən 51 mindən çox yeni iş yeri açılıb

Bu iş yerlərinin coğrafiyasında işğaldan azad olunmuş ərazilər də var

Bu məqalədə də bu iki mühüm məsələyə xüsusi diqqət yetirilir və o səbəbdən iqtisadi və sosial islahatlar paralel həyata keçirilir. İcra olunan nəhəng layihələr, kiçik və orta sahibkarlığa verilən dəstək də bu məqsədə xidmət edir. Eləcə də qeyri-neft-qaz sektorunun inkişafı istiqamətində həyata keçirilən tədbirlər həm də məşğulluğun təminatına hesablanır. Bunun nəticəsidir ki, son dövrlər ən çox iş yerləri məhz qeyri-neft-qaz sektorunda yaradılır. Dövlət Statistika Komitəsinin verdiyi məlumata görə, cari ilin yanvar-oktyabr aylarında sənayenin qeyri-neft-qaz sektorunda məhsul istehsalı 20 faiz artmışdır. Sənayenin qeyri-neft-qaz müəssisələrinin çoxu isə özəl sektora məxsusdur. Deməli, məşğul əhalinin də çox hissəsi məhz bu sektora cəmlənmişdir.

Bunu təsdiqləyən digər fakt: cari ilin 9 ayında ölkədə 51,1 min yeni iş yeri açılmışdır. Yaradılmış iş yerlərinin 89 faizi isə qeyri-dövlət sektoruna məxsus olmuşdur. Yeni iş yerlərinin 10 faizi yeni yaradılmış, 87,1 faizi mövcud, 0,6 faizi fəaliyyətinə bərpə etmiş müəssisə və təşkilatlarda, 2,3 faizi digər tədbirlər üzrə açılmışdır. Statistik rəqəmlərdən də aydın görünür ki, yeni iş yerlərinin yaradılmasında qeyri-dövlət sektoru, yeni sahibkarlıq subyektləri üstünlük təşkil edir. Bu sektora güzəştli kreditlər verilməsi, ümumiyyətlə, çoxsaylı güzəştlərin edilməsi sahibkarlara fəaliyyətlərini genişləndirməyə imkan yaradır.

Ömək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi tərəfindən kiçik və aile təsərrüfatlarının yaradılmasına verilən dəstək də əhalinin məşğulluğunun təminatı üçün yeni imkanlar açmışdır. Öz təsərrüfatlarını yaratmaq istəyən ailələrə göstərilən maddi dəstək və onlara edilən güzəştlər ailələrə bizneslərini qurmağa kömək etməklə yanaşı, onların sahibkarlara çevrilməsinə də dəstək verir. Artıq bir çox ailələr dövlətin onlara yaratdığı şəraitdən səmərəli istifadə edərək kiçik və orta sahibkara çevriliblər. Bu isə o deməkdir ki, indi onlar digər işçiləri də işlə təmin edə bilərlər.

Məlum olduğu kimi, qələbəmizə başa çatdıqdan 40 günlük Vətən müharibəsindən sonra şəhid ailələrinin üzvlərini və qazilərimizi işlə təmin etmək üçün "Məşğulluq marafonu"na start verilmişdir. "Qəhrmanlarımızın məşğulluğuna birgə dəstək olaq!" deyəli iş keçirilən marafonun məqsədi Vətən müharibəsi şəhidlərinin ailə üzvlərini və qazilərini məşğulluğuna dəstək verməkdir. Onların sosial rifahını daha da yaxşılaşdırmaqdır. Cari ilin iyun ayından, yeni marafona start verilən vaxtdan indiyədək 306-sı dövlət, 273-ü özəl olmaqla 579 işəgötürən 3472 vakansiya təqdim edib. Marafona start verildəndən bəri bu həssas kateqoriyada olan 1103 nəfər işlə təmin olunub. Marafon isə davam edir.

Rüstəm KAMAL, "Azərbaycan"

Seulda işğaldan azad olunmuş ərazilərimizin investisiya potensialının təqdimatı keçirilib

Koreya Respublikasının paytaxtı Seul şəhərində "Azərbaycan - Cənubi Koreya Ticarət Forumu" keçirilib. Tədbirdə idxalın təşviqi sahəsində fəaliyyət göstərən Koreya İdxalçıları Assosiasiyasının (KOIMA) öz şirkətləri iştirak edib.

Tədbirdə çıxış edən Azərbaycanın iqtisadiyyat nazirinin müavini Elnur Əliyev sahibkarlığın stimullaşdırılması və rəqabət qabiliyyətinin artırılması üçün görülən işlər, pandemiya dövründə kiçik və orta biznesə (KOB) dəstək mexanizmləri, maliyyə resurslarına sadələşdirilməsi çıxışın təmin olunması və digər tədbirlər nəticəsində qeyri-neft ixracında əldə olunan uğurları diqqətə çatdırıb. Belə ki, pandemiyanın təsirlərinə baxmayaraq, 2021-ci ilin ilk 10 ayı ərzində qeyri-neft sektoru 5,9 faiz, ixrac 37,7 faiz, qeyri-neft ixracı isə müstəqilliyimizin bərpasından indiyədək olan dövrdə ən yüksək həddə - 42 faiz artıb. Torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsi ilə yaranan yeni realiaqlar və innovativ təşəbbüslərin həyata keçirilməsi imkanlarını vurğulayan nazir müavinini bu ərazilərdə aparılan genişmiqyaslı bərpə-quruculuq işləri barədə məlumat verib, koreyalı investorları fəal əməkdaşlığa dəvət edib.

Azərbaycan Respublikasının Koreya Respublikasında səfəri Rəmzi Teymurov qeyd edib ki, "Made in Azerbaijan" brendi altında Azərbaycan məhsullarının Koreya və Asiya bazarlarına ixrac olunması üçün KOIMA ilə əməkdaşlıq əhəmiyyətlidir. Bu baxımdan belə tədbirlərin təşkil edilməsi və biznes əlaqələrinin intensivləşdirilməsi zəruridir.

KOIMA-nın sədri Qvanq-hee Honq biznes və ixracın təşviqi sahəsində həyata keçirilən tədbirlərin işğaldan azad ərazilər arasında tərəfdaşlıqda önəmini vurğulayıb, Koreya şirkətlərinə

Azərbaycanın işğaldan azad ərazilərində yaradılan biznes sahələrini və əlaqələri genişləndirməyi tövsiyə edib.

AzPROMO-nun rəhbəri Yusif Abdullayev Azərbaycan reallaşdırılan təşviq tədbirləri, "Made in Azerbaijan" brendinin dünyada tanınması və ölkəmizin ixrac potensialı məhsulları barədə təqdimatla çıxış edib.

Tədbir çərçivəsində Azərbaycan məhsullarının sergisini keçirilib.

Azərbaycan nümayəndə heyəti ilə KOIMA arasında keçirilən ikitərəfli görüşdə isə ticarət əlaqələrinin genişləndirilməsi məsələləri müzakirə olub.

Həmin gün Seulda Ticarət və İnvestisiya Forumu keçirilib. Forumda sənayenin müxtəlif istiqamətlərində fəaliyyət göstərən şirkətlər iştirak edib.

Koreya Ticarət və İnvestisiyaların Təşviqi Agentliyi (KOTRA) ilə əməkdaşlıq istiqamətlərini müzakirə olunduğu tədbirdə iqtisadiyyat nazirinin müavini Elnur Əliyev, Azərbaycan Respublikasının Koreya Respublikasındakı səfəri Rəmzi Teymurov, KOTRA-nın icraçı vitse-prezidenti Tae-ho Kim və digər şəxslər iştirak edib.

Tədbirdə işğaldan azad olunmuş ərazilərimizin inkişafı, Qarabağ regionunda icra olunan infrastruktur layihələri, bərpə-quruculuq işləri, həmçinin bu ərazilərin investisiya potensialı və zəngin təbii ehtiyatları barədə məlumat verilib, Azərbaycanda sərmayədarlar üçün yaradılmış əlverişli investisiya mühiti, vergi güzəştləri, sektoral imkanlar barədə təqdimat nümayiş olunub.

Tədbir çərçivəsində Azərbaycan nümayəndə heyəti ilə KOTRA arasında görüş keçirilib, investisiya və biznes əlaqələrinin genişləndirilməsi müzakirə edilib.

Pakistanın Lahor şəhərində Ələt Azad İqtisadi Zonasının potensialı barədə təqdimat olub

Azərbaycanın Pakistandakı səfəri Xəzər Fərhadov bu ölkənin Lahor Ticarət və Sənaye Palatasının (LCCI) prezidenti və palatının İdarə Heyətinin üzvləri ilə görüşüb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, palatının prezidenti Mian Nauman Kabir Xəzər Fərhadova ziyarətə görə təşəkkürünü bildirib, Azərbaycan və Pakistan arasındakı səmimi münasibətlərdən bəhs edib. Mian Nauman Kabir LCCI-nin strukturu və fəaliyyəti barədə məlumat verib və Azərbaycanla Pakistan arasında iqtisadi-ticarət əlaqələrinin daha da genişləndirilməsi üçün palatanın hər cür köməliyə hazır olduğunu deyib.

Xəzər Fərhadov Azərbaycan-Pakistan əlaqələrindən söhbət açıb. Səfir iki ölkə arasında bütün sahələrdə əməkdaşlığın daha da genişləndirilməsinə vacibliyindən bəhs edərək iqtisadi əlaqələrin önəmini xüsusi vurğulayıb. O, iqtisadi əlaqələrin artırılması ilə bağlı son aylar ərzində səfirlik tərəfindən görülmüş işlər barədə danışıb.

Daha sonra Azərbaycanda investisiya imkanları, idxal-ixrac məhsulları və Ələt Azad İqtisadi Zonası ilə bağlı Lahor Ticarət və Sənaye Palatasının nümayəndələri üçün təqdimat keçirilib.

Görüş zamanı iş adamlarını maraqlandıran suallar cavablandırılıb.

Azərbaycan və Türkiyə arasında kənd təsərrüfatı sahəsi üzrə əməkdaşlıq davam edir

BMT-nin Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatı (FAO) ilə Azərbaycan hökuməti arasında Tərəfdaşlıq Proqramı (FATP) sazişi üzrə layihələrin icrası uğurla davam etdirilir.

Bu layihələrin fəaliyyət planına əsasən Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi, Gənclər və İdman Nazirliyi, Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi, Aqrar Kredit və İnkişaf Agentliyi, Aqrar Xidmətlər Agentliyi, Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyi və Dövlət Məşğulluq Agentliyinin nümayəndələrinin, Azərbaycan Kənd Qadınları Assosiasiyasının sədri və Azərbaycan Qadın Sahibkarlığın İnkişafı Assosiasiyasının sədri, Aqrar İnkişaf Kəndliyi təşkilatının rəhbəri, həmçinin layihənin benefisiar fermerlərinin iştirakı ilə Türkiyədə təlim səfəri başlandı.

Səfərin məqsədi kəndli fermer qadınları və aidiyyəti dövlət qurumlarının nümayəndələri üçün "Qadınların iqtisadi güclərini artırılması" (WEPP), eləcə də AMAL layihələri çərçivəsində gənclərin və qadınların məşğulluğunun, kənd qadınlarının bacarıqlarının artırılması, müasir tələblərə əsaslanan bacarıqların inkişafı, kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalının artırılmasında mövcud torpaq və iş ehtiyatlarından səmərəli istifadə olunmasına innovativ metodlar, müasir texnologiyalar, startap və sahibkarlığa texniki dəstəklə bağlı kənd yerlərində həyata keçirilən ən yaxşı təcrübələrlə yerində tanış olmaqdır.

Səfərin ilk günündə Türkiyə Respublikasının Kənd Təsərrüfatı və Meşə Nazirliyinin Kənd Təsərrüfatı İslahatlar baş idarəsinin müdiri Osman Yıldız, nazirliyin Təlim və Təbliğat Şöbəsinin müdiri Mehmet Ergünle görüş keçirilib. Görüş zamanı Azərbaycan və Türkiyədə icra edilən innovativ layihələr, Aqrar sahədə innovasiyaların təşviqi və təbiiqi, aqrar startapların inkişafı, innovativ metodlardan və rəqəmsal texnologiyalardan istifadə etməklə aqrar sahədə məhsuldarlığın yüksəldilməsi və aqrar idarəetmənin təkmilləşdirilməsi istiqamətində gələcək fəaliyyətlərlə bağlı fikir mübadiləsi və əməkdaşlıq imkanları müzakirə edilib. Aqrar Kredit və İnkişaf Agentliyinin sədr müavini Leyla Məmmədova agentliyin fəaliyyət istiqamətləri, kənd təsərrüfatının prioritet istiqamətləri üzrə beynəlxalq tərəfdaşlarla birlikdə icra edilən layihələr və əldə edilən uğurlu nəticələrdən bəhs edib.

FATP-nin meneceri Namiq Məmmədov isə kənd yerlərində qadınların iqtisadi cəhətdən gücləndirilməsi, ümumilikdə proqram çərçivəsində icra olunan layihələr barədə məlumat verib.

"Azeri Light" in bir bareli 73,91 dollara satılır

Azərbaycan neftinin qiyməti ucuzlaşıb. AZƏRTAC xəbər verir ki, "Azeri Light" markalı neftin bir barelinin qiyməti 8,91 dollar azalaraq 73,91 dollar olub.

Qeyd edək ki, müxtəssislərin fikrincə, neftin ucuzlaşmasına səbəb strateji neft ehtiyatlarından koordinasiyalı satışın həyata keçirilməsi ilə bağlı ABŞ-in çağırışı, həmçinin Çin, Hindistan, Yaponiya, Cənubi Koreya və İngiltərənin də bu çağırışa dəstək vermələridir. Həmçinin müxtəssislər qeyd edirlər ki, neftin ucuzlaşmasında COVID-19-un yeni variantına görə təbiiqi olunan məhdudlaşdırıcı tədbirlərin də rolu var. Belə ki, məhdudluqlar nəticəsində insanlar daha az səyahət edəcək və nəticədə enerji istehlakı azalacaq.

Xatırladaq ki, Azərbaycan neftinin bir barelinin bu il ərzində maksimum qiyməti oktyabrın 25-də (88,19) qeydə alınmışdı.

Abşeron yarımadasının dayazsulu hissəsində ilk kəşfiyyat quyusu qazılır

Abşeron yarımadasının dayazsulu hissəsinin Şimal Xəli sahəsində ilk kəşfiyyat quyusunun qazma işləri təxminən 2300 metr dərinliyə çatıb. Quyunun qazılmasına bu il avqust ayının 16-da başlandı. Hazırda qazma əməliyyatları davam edir.

Azərbaycanda ən iri neft-qaz və ixrac layihələrinin operatoru olan bp cari ilin ötən üç rübünün yekunlarına aid hesabatında şirkətin Xəzərdə apardığı geoloji kəşfiyyat işləri barədə də ətraflı məlumat verib. Məlumatda o cümlədən Abşeron yarımadasının dayazsulu hissəsində həyata keçirilən tədbirlərdən bəhs olunur. Bildirilir ki, birinci kəşfiyyat quyusu layihə dərinliyinə çatdıqdan sonra əldə olunan məlumatlar təhlil ediləcək. Göstəricilər uğurlu olarsa, nəticələrin təsdiqlənməsi üçün qiymətləndirmə proqramı həyata keçiriləcək.

Quyuyu üçrəfət Mühitə və Sosial-iqtisadi Sahəyə Təsirin Qiymətləndirilməsi (ƏMSSTQ) sənədi hələ 2020-ci ilin avqust ayında ictimaiyyətə açıqlanıb. ƏMSSTQ-nin müzakirəsindən sonra sənəd hökumət tərəfindən təsdiqlənib və bununla da quyunun 2021-ci ildə qazılması üçün müvafiq icazələr alınıb.

Qeyd edək ki, Abşeron yarımadasının ətrafındakı dayazsulu sahə Xəzərin ölkəmizə məxsus sektorunda potensial perspektiv strukturlardan biridir. Müqavilə sahəsi Xəzər hövzəsinin hüduqları boyunca Abşeron yarımadasının cənubuna doğru uzanır. Ərazidə suyun dərinliyi 40 metrə qədər dəyişir və potensial məhsuldar layın (kollektorun) dərinliyi 3000-5000 metr təşkil edir.

2014-cü il dekabrın 22-də SOCAR (Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti) və bp arasında bu strukturda birgə geoloji kəşfiyyat işlərinin aparılması və hasilatın pay bölgüsü haqqında saziş (HPBS) imzalanmışdır. Bundan bir neçə ay sonra saziş Milli Məclis tərəfindən ratifikasiya edilmişdir. Sənədə əsasən, müqavilədə bp-nin və SOCAR-ın hərsinin 50 faizlik iştirak payı var. Bu sənəd 30 illik müddətə əhatə edir. Müqavilə ərazisində kəşfiyyat qazma işləri üçün üç perspektiv sahənin hərsində bir quyunun qazılması planlaşdırılıb. Birinci

Bu sahə Xəzərin Azərbaycan sektorunda potensial perspektiv strukturlardan biridir

quyu qurudan təxminən 15 kilometr məsafədə, suyun təxminən 22 metr dərinliyində qazılır. Onun potensial karbohidrogen ehtiyatı isə dəniz dibindən təqribən 2500 metr aşağıda yerləşir.

Xatırladaq ki, HPBS Milli Məclis tərəfindən ratifikasiya olunduqdan dərhal sonra müqavilə sahəsində üçüncü seysmik tədqiqat proqramının həyata keçirilməsi üçün hazırlıq işlərinə başlanmışdır. 2015-ci ilin dekabr ayında ikiöçlü seysmik tədqiqat proqramı təhlükəsiz şəkildə sona çatdırılmışdır.

Üçöçlü seysmik tədqiqat proqramı üzrə ƏMSSTQ sənədinin ictimai müzakirələri aparılmışdır. Üçöçlü seysmik tədqiqat proqramı 2016-cı il mayın 31-də başlanmış və dekabrın 27-də müvəffəqiyyətlə yekunlaşmışdır. Bu tədqiqat 1300 kvadratkilometr ərazidə üçöçlü məlumatın əldə olunmasını əhatə etmişdir. Tədqiqat proqramı bp-nin qabaqcıl, patentləşdirilmiş Müstəqil Sinxron Mənbələr (Independent Simultaneous Source with Nodes-ISSNtm) texnologiyası vasitəsilə həyata keçirilmişdir.

2016-cı ildə ərazidən əldə edilmiş üçöçlü məlumatların interpretasiyası və emalı 2017-ci ilin dördüncü rübündə sona çatmışdır. SOCAR-la perspektivlik haqqında bildiriş imzalanmaqla bp-nin Abşeron yarımadasının dayazsulu hissəsində üç perspektiv ərazidə kəşfiyyat quyuları qazmaq öhdəliyi müəyyən edilmişdir. Eləcə də quyuların qazılacağı yerlər müəyyən edilmişdir.

bp şirkəti bu ərazidə dünyanın digər yerlərində dayazsulu hissələrdə geoloji kəşfiyyat işlərinin aparılması və onların

işlənməsi zamanı qazandığı geniş təcrübə və şəraitdən, eləcə də sənayedə mövcud olan ən qabaqcıl texnologiyalardan istifadə etmək imkanına malikdir. Müxtəssislər hesab edirlər ki, sözügedən sahənin işlənməsi ilə SOCAR və bp arasında əməkdaşlığın yeni mərhələsi başlanmışdır.

Bu mərhələ yeni ehtiyat mənbələrinin aramaqla Azərbaycanda neft və qaz hasilatının uzunmüddətli gələcəyini təmin etmək üçün birgə işləməyə imkan yaradacaq. Bu da ölkəmizdə karbohidrogenlərin hasilatının daha önillikləyici boyu davam etməsinə töhfə verəcək.

bp-nin bu ilin üç rübünün yekunlarına aid məlumatında bildirilir ki, layihə çərçivəsində ikinci kəşfiyyat quyusu üzrə Ətraf Mühitə və Sosial-iqtisadi Sahəyə Təsirin Qiymətləndirilməsi sənədi iyulun 1-də ictimaiyyətə açıqlanıb və hökumətə təqdim edilib. Sənədə kəşfiyyat qazma fəaliyyətlərinin ətraf mühitə və sosial-iqtisadi sahəyə potensial təsirləri nəzərdən keçirilib və tövsiyə olunan təsirlənmə tədbirləri təsvir edilmişdir. Qeyd edək ki, ƏMSSTQ prosesinin məqsədi nəzərdə tutulan işlərin ətraf mühitə və sosial-iqtisadi sahəyə hər hansı mənfi təsirlərini müəyyənləşdirilməsinin və minimuma endirilməsinin, mümkün halda isə aradan qaldırılmasının təmin olunmasıdır.

İkinci quyunun cari ilin dördüncü rübündə qazılmasına müvafiq icazələrin alınması üçün sənədin hökumətə müzakirəsi davam edir.

Flora SADIQLI, "Azərbaycan"

Uşaqlarını tək böyüdən və çoxuşaqlı bir qrup qadının işlə təminatı üçün sosial müəssisə yaradılacaq

Ömək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyindəki Dövlət Məşğulluq Agentliyi və "Azəriqaz" İstehsalat Birliyinin təşkilatlığı, İnternet Məzmunlarının Sosial İnteqrasiyası GİB-nin təşəbbüsü və Şamaxı Rayon İcra Hakimiyyətinin dəstəyi ilə yeni layihəyə start verilib.

Tərəflər arasında imzalanan memorandum əsasən ilkin mərhələdə layihə uşaqlarını tək böyüdən və çoxuşaqlı 10 qadının işlə təminatı üçün Şamaxı rayonunda sosial müəssisə yaradılmasına nəzərdə tutur.

Artıq layihə iştirakçılarının seçimi aparılıb və iqtisadiyyat Nazirliyinin tabeliyindəki Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyi tərəfindən onlara biznes təlimləri keçirilib. Növbəti mərhələdə qiymətləndirmə aparılacaq. Yekunda iştirakçılara Dövlət Məşğulluq Agentliyi tərəfindən özünüməşğulluq proqramı çərçivəsində dərziqlik fəaliyyəti üzrə aktivlər təqdim ediləcək.

"Azəriqaz" İstehsalat Birliyi bazasında olan məkanlardan birini təmir edilmiş şəkildə həmin şəxslərin sosial müəssisə formasında fəaliyyəti üçün ayrılacaq. Rayon icra hakimiyyəti isə müəssisədə istehsal olunaçaq məhsulların satışına dəstək göstərəcək. Qeyd edək ki, məşğulluq haqqında qanunvericiliyə əsasən, sosial müəssisə - sosial müdafiəyə xüsusi ehtiyacı olan və işlə dölənməkdə çətinlik çəkən şəxslərin məşğulluğunun təmin olunması üçün yaradılan ixtisaslaşdırılmış hüquqi şəxsdir.

DSMF beynəlxalq standart üzrə sertifikatlaşdırılıb

Dövlət Sosial Müdafiə Fondu (DSMF) ISO 9001:2015 "Keyfiyyət idarəetmə sistemləri. Tələblər" beynəlxalq standartı üzrə sertifikatlaşma işlərini yekunlaşdırıb.

Bu beynəlxalq standart əsasında idarəetmə sistemlərinin təbiiqi fonda qanunvericiliyin tələblərinin yerinə yetirilməsinə, idarəetmə sisteminin təkmilləşdirilməsinə, vətəndaş məmnunluğunun təmin edilməsinə imkan verir. Fondun fəaliyyətinin ISO 9001 standartının tələblərinə uyğunlaşdırılması məqsədilə fondun əməkdaşlarına müvafiq təlimlər keçirilib və onlar beynəlxalq nümunəli "Keyfiyyət idarəetmə sisteminin daxili auditoru" sertifikatları ilə təfif olunublar.

Bununla yanaşı, fondun ISO 9001:2015 standartı əsasında keyfiyyəti idarəetmə sisteminin sertifikatlaşdırılması üçün keyfiyyət sahəsində siyaset və məqsədlər, keyfiyyət idarəetmə sisteminin prosedurları, proseslərin təbiiqi üçün təlimatlar təsdiq edilib.

Bu cür layihələrdə nazirlik təcrübəli və peşəkar konsaltinq şirkətlərlə əməkdaşlıq edir. Müvafiq xidmətlərin satın alınması üçün açıq və şəffaf şəkildə, qanunvericiliyin tələblərinə uyğun tenderlər keçirilir.

Müvafiq satınalma qurumları tərəfindən həmin tenderlərin icrasına nəzarət edilir və qeydiyyatı alman nəticələr şəffaf şəkildə elektron portal vasitəsilə ictimaiyyətə açıqlanır.

Bundan başqa, fond "ISO 26000 - Sosial məsuliyyət" və "ISO 10002 - Müştəri məmnunluğu" beynəlxalq standartlarının da təbiiqi ilə bağlı işlərə başlayıb.

Vətən deyanda...

● Qarabağ Azərbaycandır!

Ailənin səkkiz oğlundan biri...

Qarabağ savaşında peşəkar jurnalist Kazımağa Kərimov yalnız qələmini deyil, qəlbini də silaha çevirərək düşmən üzərinə gedirdi

Qələbənin sevincini dadmaq hər igidimizə, qəhrəmanımıza qismət olmasa da, cəndan öziz bildikləri Vətən torpaqları ötən il cəmi 44 gün davam edən müharibədə azad edildikcə onların ruhları sevindi: "Qarabağ Azərbaycandır!"

Qısa döyüş yolunda vətənpərvərliyi ilə yadda qalan, əzmkarlığı nümunəyə çevrilən, Milli Qəhrəman kimi adı tarixə yazılan Kərimov Kazımağa Möhsün oğlu 1951-ci il sentyabrın 1-də Qubadlı rayonunun Sarıya-taq kəndində, ziyalı ailəsində dünyaya göz açmışdı. Ailənin səkkiz oğlundan biri idi. Atası Möhsün müəllimlə anası Səməm xanım övladlarına gözəl tərbiyə vermiş, onları xalqına, millətinə layiq böyütmüşdü.

Ailənin yeddinci övladı olan Kazımağa digər qardaşları kimi, orta məktəbi döyüldü bəy-baş çatdığı Qubadlıda bitirdikdən sonra öz arzusu ilə Bakı Dövlət Universitetinin Jurnalistika fakültəsinə daxil olub. Səvərk arxasınca gətirdiyi peşəsində püxtələşən Kazımağanın ağıla belə gəlməzdi ki, nə vaxtsa qələmini silaha əvəz edəcək. Görünür, bu da onun taleyinə yazılmış qismət, alın yazısı idi... Universiteti bitirdikdən sonra Kazımağa peşəsinin arxasına gedərək bir müddət "Azərbaycan məktəbi" jurnalında, sonra isə "Azərbaycan müəllimi" qəzetində çalışdı.

1988-ci ildə Vətənin başını "qara bulud"lar altında Kazımağa da vətənpərvər övlad kimi bu torpaqların müdafiəsinə qalmaq- zuna bərc bildi. Evini, ailəsini və hər şeydən uzaq tutduğu peşəsinin arxada qoyaraq, ön cəbhəyə yollandı. Döyüş yolu döyüldü bəy-baş çatdığı doğma Qubadlıdan deyil, Goranboydan keçdi. Goranboy rayonunda yaradılan könüllü özünümüdafiə batalyonlarından birinə komandir müavini təyinatı olan Kazımağa Kərimov baş leytenant rütbasını yenidən almışdı.

Vətənə, torpağa məhəbbət təsadüfi yaranmır. Kazımağa da belə idi. O, hələ XIX əsrin ikinci yarısında indiki Sankt-Peterburq şəhərində ali hərbi məktəb bitirən, 1918-1920-ci illərdə Ermənistan-Azərbaycan savaşlarında doğma torpaqlarının müdafiəsinə qalxan, Zəngəzur mahalında ad-sanı ilə tanınmış İsmayıl bəyin nəvəsi idi.

● Ölməzliyə qovuşanlar

Dağların qıy vuran qartalları

Onlar düşməni "dumanda-çəndə" azdırıb qələbə qazandı

Bakıda doğulsa da, əslən göyçəli hesab edilir. Çünki atasının ulu məkəni Göyçə mahalının Daşkənd obası idi. Ona görə də Göyçə həsrəti ilə boy atırdı...

44 günlük Vətən müharibəsinin qəhrəmanlarından biri kimi adını tarixə əbədi həkk etdirən baş leytenant Hümətov Azad Arif oğlu 24 yanvar 1996-cı ildə anadan olmuşdu. 291 nömrəli ekologiya liseyini bitirdikdən sonra, Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbinin tank bölüyü ixtisasına daxil olmuşdu. 2017-ci ildə həmin məktəbi leytenant rütbası ilə bitirmişdi. Təyinatla həmin ildən Füzuli rayonunun Horadiz şəhərindəki "N" sayılı hərbi hissədə xidmətə başlamışdı.

O, 2018-ci ildə Azərbaycan Ordusunun 100 illiyi münasibətilə keçirilən hərbi parad-da ön sırada bayraqdar vəzifəsini daşıyıb və "Azərbaycan Ordusunun 100 illiyi (1918-2018)" yubiley medalı ilə təltif olunub.

Peşəkarlığını artırmaq üçün Bakıda Silahlı Qüvvələrin Təlim və Tədris Mərkəzində

45 gün müddətində zabit heyətini təkmilləşdirmə kursunu keçərək baş leytenant rütbası alan, ötən il Vətən müharibəsi başlayandan ön cəbhədə olan Azad Hümətov Füzuli, Qubadlı, Laçın istiqamətlərində gedən döyüşlərdə iştirak edib. Tank itaəti komandiri olan Azad Hümətov heyətini təhlükəyə ataraq düşmənin 5 tankını öz mövqelərimizə gətirib və dəfələrlə döyüş yoldaşlarını mühasirədən yarıldı halda çıxarıb.

Müharibənin yeni başladığı günlərdə komandirlik etdiyi tankı ilə minaya düşərək ayağınan yaralanıb. Tankı idarə edən mexanikin daha ağır xəsarətlər aldığı görüldükdə onu yarıldı halda 25 km meşə ərazisində belində apararaq, iki gündən sonra öz döyüş mövqelərinə gətirib çıxarıb. Bundan sonra Azadı müalicə üçün Beyleqana, hospitala göndərilib. Tank komandiri müalicəsini yarıncıq qoyaraq yenidən döyüş meydanına atılıb...

Adını tarixə əbədi yazdıran Azad Hümətov 27 oktyabr 2020-ci ildə Laçın uğrunda

gedən döyüşlərdə qəhrəmancasına şəhid olur. İkinci Fəxri xiyabanda dəfn edilib. Baş leytenant Azad Arif oğlu Hümətov şəhid olandan sonra "Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı" fəxri adına layiq görülüb. Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyünün təmin edilməsi uğrunda döyüş əməliyyatlarında iştirak etdiyinə və hərbi hissə qarşısında qoyulmuş tapşırıqların icrasını zamanı vəzifə borcunu şərəflə yerinə yetirdiyinə görə 15 dekabr 2020-ci ildə baş leytenant, cəsur döyüşçü "Vətən uğrunda" medalı ilə (ölümündən sonra) təltif edilib.

Azad Hümətov Füzuli və Xocavənd rayonlarının işğaldan azad edilməsi uğrunda aparılmış döyüş əməliyyatlarında şəxsi igidlik və şücaət nümayiş etdirib. Buna görə də 25 dekabr 2020-ci ildə "Füzulinin azad olunmasına görə" və "Xocavəndin azad olunmasına görə" medalları ilə təltif edilib.

Maralılıdır ki, vaxtilə orta məktəb şagirdi kimi Şəhidlər xiyabanını ziyarət edərkən kiçik yaşlı Azad əlinəki qəranfilləri məzarların üstünə qoyanda sinif müəllimlərinə deyib: "...onlar yatıblar, ölməyiblər"...

Samir MUSTAFAYEV,
"Aşıq Şəmsir Madəniyyət Ocağı"
İctimai Birliyin üzvü

● Vətən sənə oğul deyib

Peşəkar hərbiçisi Rəşad Xanlar oğlu Sadiqov 1978-ci il oktyabrın 11-də Füzuli şəhərində dünyaya göz açıb. Atası Xanlar müəllim Azərbaycan Politeknik İnstitutunu bitirib. O, Azərbaycan torpaqlarını erməni işğalından qorumaq məqsədilə 1988-ci ildə yaradılmış ilk könüllülər dəstəsinin üzvü, Birinci Qarabağ müharibəsinin əvvəldən axıracan fəal iştirakçısı olub.

Rəşadın anası Fəlakət xanım 1977-ci ildə Azərbaycan Kənd Təsərrüfatı Akademiyasını (indi Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti) bitirib. Fəlakət xanım Şəmkir rayonunun Çaparlı kəndində dünyaya göz açıb.

"Qələbə qonaqlığı verəcəm" deyən komandir

Ailə qurandan Laçında yaşayıb. 1992-ci il may ayının 18-də Laçın rayonu ermənilər tərəfindən işğal olunduğunda ailəsi ilə birlikdə doğma Şəmkirə pənah gətirib. Ömür-gün yoldaşı Xanlar müəllim peşə liseyində işə düzəlib. Fəlakət xanım isə 1994-cü ildən 2010-cu ilədək "N" sayılı hərbi hissədə xidmətə olub. Hazırda təqaüddədir. Ailənin iki övladı olub: Rəşad və Səbuhi. Rəşadın iki yaş kiçik qardaşı Səbuhi hazırda Gəncə şəhərində "Yaşat" fondunda çalışır.

44 günlük Vətən müharibəsi zamanı döyüş meydanında öz igidliyi ilə fərqlənən Rəşad Sadiqov 1984-1992-ci illərdə Laçın şəhəri 2 sayılı tam orta məktəbində təhsil alıb. Doğulduğu rayon işğal olunduğundan Sadiqovlar ailəsi Şəmkir rayonuna gəlib. Rəşad Ə.Cavad adına Şəmkir şəhər tam orta məktəbində təhsil alıb. Bəlkə də zamanın tələbidir ki, erməni silahlarının ölkəmizə, dinc əhaliyə qarşı etdikləri hücumların, qətləmlərin qarşısını almaq məqsədilə Rəşad hərbiçisi olmaq istəyib. Odur ki, orta məktəbi başa vurandan sonra, 1995-ci ildə sənədlerini Bakı Ali Birləşmiş Komandanlığı Məktəbinə verib və imtahanlardan

yüksək qiymət alaraq arzusuna əldə etmişdir. Təhsil illəri bir göz qırpmında gəlib keçir. Leytenant rütbası zabit 1997-2004-cü illərdə Şəmkir rayonunda yerləşən "N" sayılı hərbi hissədə xidmətə başlayıb. 2004-cü ildə Naxçıvan şəhərində Heydər Əliyev adına Hərbi Lisey-də çalışıb. Daha sonra isə Naxçıvan şəhər hərbi komissarlığında və hərbi hospitalda xidmət edib.

Azərbaycan Ordusunun polkovnik-leytenantı Rəşad Sadiqov 2020-ci il sentyabrın 27-də Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün təmin edilməsi uğrunda başlanan Vətən müharibəsi zamanı Füzulinin, Cəbrayılın, Qubadlın, Zəngilanın və Laçının azadlığı uğrunda gedən döyüşlərdə mərdliklə vuruşub. Hər dəfə rəhbərlik etdiyi əsgərlər hücumə keçərkən onun çətin sınaqlar gözləyib. O, ister ordu quruculuğunda, istərsə də döyüş bölgələrində hücum əməliyyatlarının hazırlanmasında səriştəli hərbiçisi kimi yaxından iştirak edib.

Rəşadın döyüş yoldaşı Amil deyir ki, ilk hücum Cəbrayılın mərkəzində başlandıq. Taborumuzun rəhbəri Rəşad idi. Müəyyən adsız yüksəkliklə-

rin alınmasında, mövqelərimizin möhkəmlənməsində şəxsən özü iştirak edirdi. Həmin yüksəkliklərdən 4 sutka bir-birimizi görə bilmədik. Geridə qalan əsgərlərin yükünü, silahını Rəşad özü daşıyırdı. Deyirdi ki, qoy qələbə çalaq, sizi həyətimizə aparacam. Evimiz dağılsa da, ağaclarımızdan qalırıq. Orada sizə yaxşı süfrə açacam, Qələbə qonaqlığı verəcəm... Təəssüf ki, Qələbənin bir addımında həlak oldu...

Polkovnik-leytenant Rəşad Sadiqov axırıncı dəfə Laçının Güləbird kəndi uğrunda gedən döyüşlərdə iştirak etmiş və onun azad edilməsində böyük rəşadət göstərmişdir. Lakin 2020-ci il oktyabrın 30-da Laçın uğrunda döyüşlərdə qəhrəmancasına həlak olmuşdur. Şəmkir rayonunun Çaparlı kəndində torpağa tapşırılmışdır.

Anası Fəlakət xanımın dediklərindən: "Oğlum Rəşadın əsas arzusu Vətən torpaqlarını bütöv görmək idi. Ata torpağı olan Laçının hər qarışı onun üçün çox əziz idi. Bir dəfə zəng edib dedi ki, ata, Həkkəri çayında əlim yudum, tezliklə görüşürük. Lakin bu arzu ona qismət olmadı, şəhidlik zirvəsinə yüksəldi. Onun ölümü ilə barışa bilmirəm. Ancaq fəxr edirəm ki, belə oğul böyütmüşdüm..."

Oğul yoxluğuna dözmə bilməyən Xanlar müəllim Rəşadın 13 gün sonra dünyasını dəyişmişdir. Şəhid polkovnik-leytenant Rəşad Sadiqovun ailəsi, iki övladı onun ömür yolunu davam etdirirlər. Ömür-gün yoldaşı Günay Hüseynova bildirir ki, ailə dövlət qayğısı ilə əhatə olunub.

Sağlğında döşünü "Hərbi xidmətdə fərqlənməyə görə", "Qüsuruz xidmətə görə" və digər medalları bəzəyən polkovnik-leytenant Rəşad Sadiqov ölümündən sonra Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin sərəncamına əsasən "Vətən uğrunda", "Cəbrayılın azad olunmasına görə", "Qubadlın azad olunmasına görə" və "Laçının azad olunmasına görə" medalları ilə təltif edilib. Laçının və Şəmkirin fəxri olan şəhid polkovnik-leytenantın xatirəsi daim əziz tutulur.

İlyas QASIMOV,
Rəhman SALMANLI

● Tarix yazan oğullar

Qarabağı qarış-qarış qazmaq, onun düşməndən azad edilməsində iştirak etmək arzusu ilə yaşayarlardan biri də o idi - Neftçalada dünyaya göz açan Porviz Həsən oğlu Məmmədli. Şuşaya uğrangli bayraq sancaq uğrunda ölümün üstünə şığıyanlardan biri kimi tanıtmışdı özü...

Şuşaya az qalmış ömrünü başa vurdu

Azərbaycanın və cəsarətli, vətənpərvərliyi ilə yaddaşlarda yaşayan şəhid, kiçik gizir Porviz Məmmədli 1996-cı il martın 30-da Neftçalada anadan olmuşdu. 2002-ci ildə E.Həbibov adına 4 sayılı orta məktəbin 1-ci sinfinə getməyə, 5-ci sinfini Neftçala Humanitar Təmayüllü Muğan Liseyində, 6-8-ci sinifləri isə Bakıdakı Respublika Olimpiya İdman Liseyində davam etdirirdi. Boks üzrə seçilən idmançılardan olmuşdu. Liseydə xeyli nailiyyət qazanmışdı.

Perviz 2014-cü ildə Hacı Zeynalabdin Tağıyev qəsəbəsindəki "N" sayılı hərbi hissədə xidmətə başlayıb. Rabitə bölüyündə baş rabitəçi vəzifəsini icra edir. Bir müddət sonra Qusardakı "N" sayılı hərbi hissəyə ezam olunur.

Nümunəvi xidməti komandirləri tərəfindən diqqətli cəlb edir. Bir ildən sonra onu Xüsusi Təyinatlı Qüvvələrin kursuna yollayırlar. Kursu müvəffəqiyyətlə başa vurduğuna görə, Türkiyə Özl Qüvvələri Komandirliyi tərəfindən xüsusi hədiyyəyə layiq görülür. Perviz Cəllilabad rayonundakı

"N" sayılı hərbi hissədə xidmətini davam etdirir.

2016-cı ilin Aprel döyüşlərinə qatılan cəsur döyüşçü daim öne can atdığına görə düşmən hədəfindən yayınmır: snayperlə sol bud nahiyəsindən vurularaq ağır yaralanır. Müharibə veteranı adı əldə olsa da, 2020-ci ildə təlimlərdə yaxından iştirak edir. Dağçılıq, amfibiya (dənizçilik) təlimlərində də nailiyyətlər qazanır.

2018-ci ildə Silahlı Qüvvələrin yaradılmasının 100 illiyi ilə əlaqədar "100 illik yubiley" medalı ilə təltif olunur. Perviz bir müddət Gəncə hərbi hospitalında müalicə alır və 2 dəfə əməliyyat olunur.

2019-cu ildə ailə həyatı quran Pervizin Miray adlı övladı dünyaya gəlir...

27 sentyabr 2020-ci ildə başlayan Vətən müharibəsinə XTO-nin tərkibində yollanarlardan biri də Perviz olur. Füzuli, Cəbrayıl, Hadrut, Laçın, Xankəndi və Şuşa uğrunda döyüşlərdə qəhrəmancasına döyüşür. O, 2020-ci il oktyabrın 24-də, Şuşaya 5 kilometr qalmış snayper gülləsiylə ürayından vurularaq şəhidlik zirvəsinə ucaldı.

Şuşaya ilk bayraq sancaq istəyən igid döyüşçümüz doğma Neftçalada dəfn olunub. Perviz Məmmədli şəhadətindən sonra "Vətən uğrunda", "İgidliliyə görə" medalları ilə təltif olunub.

M.NƏRİMANOĞLU,
"Azərbaycan"

Dünya olduğu kimi

Acı olsa da, xeyirlidir

Soğan bəşəriyyətə beş min ildən artıqdır ki, məlumdur. Bu müddətdə insanlar ondan həm qida kimi, həm də dərman kimi istifadə ediblər. Bütün dünyada ən çox yetişdirilən və istehlak edilən tərəvəzlərdən biri olan soğanın mənşəyi tam məlum deyil. Onun ilk dəfə Asiyada becərildiyi deyilir.

Tarixçilər soğanın ilk dəfə Asiyanın dağlıq bölgələrində mədənləşdirildiyini və şümlərdə bu tərəvəz haqqında məlumatların olduğunu düşünürlər. Soğanın digər ölkələrə Asiyanı yayıldığı güman edilir. Bu məhsul daha sonra Çin və Hindistanda becərilib. Tunc dövründə soğan Mesopotamiyaya, oradan da Avropaya yayılıb. Hesab edilir ki, romalıların tərəfindən Avropaya çatan soğanı Xristofor Kolumbus hesabına dünyada yayılıb. Eramızdan əvvəl 3000-ci illərə aid olan tarixi sənədlərdə soğanın adı başqa bir tərəvəz kimi qeyd edilir. Soğanın adı mixi yazılarda xatırlanıb. Həmin yazıları aradan fransız alimi Jan Bottero əsriyən Avropalı soğan ailəsinin bütün növlərini əldə etdiklərini, soğandan əlavə sarımsaqdan da istifadə etdiklərini bildirib. Fransız alimi bu gənəyə unikal əhəmiyyətə malik üç kiçik gil lövhənin - bizə məlum olan ilk yemək kitablarının sirlərini araşdırdıqdan sonra gəlib.

Amerikalı qida tarixçisi Laura Kelley də tədqiqəyir ki, genetik analize əsasən, soğan dünya ölkələrinə Orta Asiyanı yayılıb. Soğan mesopotamiyalılardan istəfadə etməyə başlamazdan çox əvvəl də insanların mətbəxinə daxil olub. Mesopotamiyalılar soğandan istifadə etməyə başlayanda o, artıq yayılmışdı. Soğanın Avropaya Tunc dövründə gətirildiyinə dair təxminlər də var. Qədim insanlar əvvəl soğanı gözəl gül

haribələr zamanı xəstəliklərdən qoruyurdu. Soğan suyu ağcaqanad və arı dişləmələrindən yaranan qaşınmanı aradan qaldırırdı. Soğan pis ruhlara, döyüşdəki uğursuzluqlara qarşı talisman kimi də istifadə edilirdi.

Qədim Yunanıstanda soğana xüsusi münasibət olub. Burada soğandan yalnız dərman kimi istifadə olunurdu. Yunanlar hesab edirdilər ki, nəcib adamdan soğan qoxusu gəlməməlidir. Assurlar tərəfindən sevilməyə başlanılan soğandan bu gün də bütün dünya mətbəxlərində istifadə edilir. Müasir dövrdə soğansız yemək reseptlərinin sayı çox azdır. Soğan hazırda dünyanın ən məşhur ədviyyatlarından biridir. Artıq mətbəxlərdə yalnız soğandan deyil, soğan tozundan da istifadə edilir. C vitamini ilə zəngin olan soğan tozundan bir çox yeməklərdə, xüsusilə sərbəlləndirici, souslarda, ət, balıq, toyuq, tərəvəz yeməklərində ətir və dad vermək üçün istifadə olunur. Soğan tozu sağlam sümüklər və sağlam ürək üçün faydalı olan kaliumla zəngindir. Kifayət qədər miqdarda soğan tozu istehlakı qan təzyiqini tənzimləməyə kömək edir.

Bir soğan 29 saniyəyə yeyilib

31 dekabr 2013-cü ildə yapon Yusuke Yamaguchi bütün bir soğanı qısa zaman ərzində yediği üçün Ginnesin Rekordlar Kitabına düşüb. O, soğanı cəmi 29,56 saniyəyə yeyib. 2016-cı ildə isə İspaniyanın Tarraçona vilayətində keçirilən soğan yemə yarışında Adria Ueqrız adlı şəxs 45 dəqiqə ərzində 3 kiloqrama yaxın soğan yeyib. Yarış iştirakçıları soğanları isti otlu sousla bəzəyib. Rəqiblərini üstələyən Adria Ueqrızın bir dəfəyə 178 göy soğan yeməyə müvəffəq olub.

Ən çox soğan istehsal edənlər

Bu gün soğan xaricə az miqdarda ixrac edilən məhsullardandır. Məhsulun təxminən 90 faizi elə mənşə ölkəsində istehlak olunur. Bəlkə də buna görə dünyanı əksər ölkələrində soğan biznesinə az diqqət yetirilir. Daha çox soğan istehsal edən ölkələrin reytinginə Çin və Hindistan liderlik edir.

Onlar birlikdə dünyada illik soğan məhsulunun təxminən 45 faizini istehsal edirlər. Başqa sözlə, bu ölkələr ildə təxminən 70 milyon ton soğan istehsal edərək bazara çıxarırlar. Hər hektardan əldə edilən məhsuldarlığa görə Amerika birinci yeri tutur. Türkiyə son 20 ildə bu məhsulun əkin sahəsinin 41 faizini itirməsinə, istehsalını 6 faiz azaltmasına baxmayaraq, hər hektardan məhsuldarlığı 61 faiz artırıb. Ümumilikdə 2019-cu ildə 140-a yaxın ölkədə, 5,2 milyon hektar sahədə soğan ekilib. Soğan istehsalı hər il artırılır. Birleşmiş Millətlər Təşkilatının Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatının (FAO) 2019-cu il məlumatlarına görə, Hollandiya, Hindistan, Çin və Misir quru soğan ixracının 53 faizini gərəkləşdirir. Dünya quru soğan ixcalında ABŞ 543 min tonla birinci, Malayziya 505 min tonla ikinci, Birleşmiş Ərəb Əmirliyi 368 min tonla üçüncü yerdədir.

Gəzən soğanlar

Qərribə tərəvəzlərdən biri də "Gəzən Misir soğanı"ndır. Çoxillik olan bu bitkinin soğanları onun gövdəsinin aşağı hissəsində deyil, yuxarısında yetişir. Digər soğan növlərindən fərqli olaraq, "Gəzən Misir soğanı"nda çoxlu sayda kiçik soğanlar olur. Bir "Gəzən Misir soğanı" hər il 61 sm məsafədə "qət edən" bilir. Bu bitkinin saplarının aşması nəticəsində ana gövdədən bir neçə sm kənarda yeni gövdələr yaranır. Bağı gəzməsinə baxmayaraq, bu bitkini idarə etmək asandır. "Gəzən Misir soğanı"ları günəşli havada daha tez böyüyürlər.

Soğanın qiyməti siyasi proseslərə təsir göstərüb

Yaponiya dünyada soğanın ən baha qiymətə satıldığı ölkədir. Bu ölkədə soğanın 1 kiloqramına 2,79 dollar verilir. Lüksemburq, daha sonra isə Norveç və Cənubi Koreyada da soğan baha qiymətə satılır.

Soğanın idxal və ixracına ciddi nəzarət edib. Hindistanın aparıcı iqtisadçıları da tədqiqəyirlər ki, soğanın qiymətindəki aralığa baş verən artımlar ölkədəki seçkilərə təsir göstərir.

Soğanla bağlı digər əlamətdar hadisə 1998-ci ildə olub. Analitiklər Dehli seçkilərində hakim Bharatiya Janata Partiyasının (BJP) məğlubiyyətini soğanın qiymətinin bahalaşması ilə əlaqələndiriblər. Soğanın belə siyasi çəkisini bu tərəvəzin demək olar ki, hər bir hind evinin heyatının ayrılmaz hissəsi olması ilə bağlayırlar. Soğan bütün hind yeməklərində istifadə edilir. Bir neçə yemək istisna olmaqla, heç bir hind yeməyi soğansız tamamlanmır. Bu o deməkdir ki, onun qiymətindəki dəyişmələr hər bir adlı hind vətəndaşı hiss edir.

Dünyanın ən böyük soğanı

Dünyada ən böyük soğanın çəkisi 8,5 kq olub. O, Böyük Britaniyada Tony Glover tərəfindən yetişdirilib. Bu soğan 12 sentyabr 2014-cü ildə Böyük Britaniyada keçirilən sargıda də nümayiş olunub.

Tərkibindəki şəkər alma və armudda olduğundan çoxdur

mübarizədə əla nəticə verdiyi sübuta yetirilib. Fəhrizdə olan və bir neçə kiloqram artıq çəkiddən qurtulmaq istəyənlər üçün soğan şorbası ən yaxşı yeməkdir.

Soğanla bağlı digər maraqlı fakt odur ki, bu tərəvəzin dadı acı olsa da, onun tərkibində çoxlu şəkər var.

Təəccüblüdür ki, soğanın tərkibində almadan, armuddan daha çox şəkər aşkarlanıb. Kalorisi 30-70 kkal arasında dəyişən 100 qram soğanda 8-14 faiz şəkər və 1,5-2 faiz zülal var. Tərkibindəki şəkərin miqdarına görə soğan hətta qarğızdən sonra ikinci yeri tutur. Soğan qaynadıqdan və ya qovrulduqdan sonra şirin olur. Həkimlər tövsiyə edirlər ki, pəhriz saxlayanların tərkibindəki şəkərin miqdarına görə bu tərəvəzədən imtina etmək lazım deyil. Soğanların yağ hüceyrələri ilə mübarizədə əla nəticə verdiyi sübuta yetirilib. Fəhrizdə olan və bir neçə kiloqram artıq çəkiddən qurtulmaq istəyənlər üçün soğan şorbası ən yaxşı yeməkdir.

Soğan ekən ölkələrin sayı buğda ekənlərdən 2 dəfə çoxdur

ki, bütün yeməklərin tərkibinə daxil edilir. Bu gün soğanın geniş şəkildə istehlak edilən bir neçə növü var. Bunlar yaşıl (teza), qırmızı, bənövşəyi, ağ və quru soğanlardır. Bununla belə, soğanın 900 malm çeşidi var. Bunlar iqlim və torpaq şəraitinə uyğun yetişdirilmə yolu ilə əldə edilən sortlardır. Ümumilikdə planetdəki soğan növlərinin yalnız 228-i mədəni bitkilərdir. Həmin soğan növlərinin təxminən yarısı Rusiyada yetişdirilir.

Ən çox soğan yeyənlər

Liviya əhalisi dünyada istehlak etdiyi soğanın çəkisinə görə rekord göstəriciyə sahibdir. BMT-nin məlumatına görə, hər liviyalı ildə orta hesabla 33,6 kq soğan yeyir. Onlar bütün yeməklərinə bol soğan əlavə edirlər. Adambaşına illik soğan istehlakının 21,7 kq olduğu Senegal Liviya-dan sonra ikinci yerdədir. Hər bir rus ildə təxminən 11 kq soğan yeyir. İngiltərədə isə soğan istehlakı bir qədər azdır. Burada adambaşına ildə 9,3 kq soğan düşür. İngilislər tərəfindən ənənəvi olaraq "soğan yeyən" hesab edilən fransızlar isə əslində daha az soğan istifadə edirlər. Fransada il ərzində bir nəfər 5,6 kq soğan istehlak edir. Ukraynada soğan istehlakı Avropada ən aşağı göstəricilərdən biri olaraq qalır. Burada il ərzində adambaşına düşən soğan istehlakının göstəricisi 2-2,5 kiloqramdır.

İlahə İSABALAYEVA, "Azərbaycan"

Sağlıq olsun Təbii müalicə

"Soğan orqanizmi təmizləyir və zərərli şümləri xaric edir". Bir sıra xəstəliklərin müalicəsində bu şəfaqlı tərəvəzdən istifadə edən böyük təbib İbn Sina deyib bu sözləri.

Qədimdən bəri soğandan həm yeməklərin hazırlanmasında, həm də təbii müalicə üsulu kimi geniş istifadə olunur. Tərkibində 25 müxtəlif növ antioksidant olan soğan immun sistemini gücləndirir. İnsanları və xüsusilə qışda soyuqdayma, qrip, öskürək kimi xəstəliklərdən qoruyur. Effektiv bəlgəmgətiricidir, ürək sağlamlığına təsir edir. Şəkərli diabetin inkişafını qarşısını alır və orqanizmdə şəkərin səviyyəsini tənzimləyir. Başda mədə və bağırsağ xərçəngi olmaqla, bir çox xərçəng növlərinin inkişafını qarşısını alır. Təsiri pəhriz bitkisi olan soğan saç tökülməsinə və dəri xəstəliklərinə də xeyirlidir. Həm çiy, həm də bişmiş halda yeyilən soğanın orqanizmə faydalı olduğu çoxdur. Antioksidant mənbəyi olan bu şəfaqlı tərəvəzin tərkibində karbohidratlar, lif, protein, şəkər, eyni zamanda C, A, B6, B9 vitaminləri, natrium, kalsium, demir, maqnezium, fosfor, kalium, kükürd və mineral antioksidant qaynağı olan quercetin var.

soğanda olan antosiyaninlər immun sistemi üçün çox faydalıdır. Onlar bağırsaqda yaxşı bakteriyaların sayını artırır və immunitet funksiyasını yaxşılaşdırmağa kömək edir.

Bu əvəzolunmaz tərəvəz yüksək qan şəkəri səviyyəsini balanslaşdırmağa kömək edir. Tərkibindəki quercetin sayəsində nazik bağırsağ, mədəaltı vəzi, skelet əzələsi, piy toxuması və qaraciyərdəki hüceyrələrlə qarşılıqlı əlaqə quraraq diabet və diabet predmeti olan xəstələrdə qan şəkərinə nəzarəti təmin edə bilər. O, həmçinin qan şəkərinin tənzimlənməsində mühüm rol oynayır. Soğan sümük sağlamlığı üçün də olduqca faydalıdır və sümükləri möhkəmləndirir.

Yeməklərin tərkibində olan soğanın içində yağ və xolesterin yoxdur. Soğan ürək xəstəliklərinin riskini də xeyli azaldır. Tərkibindəki antioksidantlar və ilthabla mübarizə aparan birləşmələr sayəsində triqliseridlərin (qandakı yağ növlərindən biri) və xolesterin səviyyəsini aşağı salır. İnfeksiyaya qarşı mübarizə xüsusiyyəti sayəsində yüksək təzyiqli aşıqı sala və qanın laxtalanmasının qarşısını ala bilər.

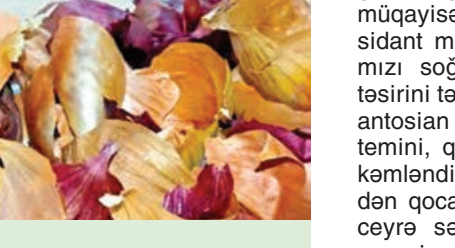
Zehni sağlamlığın təməli

Bu tərəvəzdə olan B9 vitamini (fol turşusu) depressiyanı azaltmağa kömək edir. Çünki o, qan ilə digər qida maddələrinin beynə çatmasını və insanın özünü yaxşı hiss etməsinə təmin edən serotonin, dopamin kimi hormonların istehsalını əngəlləyən homosistein (qidalardan alınan amin turşusu) orqanizmdə həddindən çox yığılmasının qarşısını alır.

Alternativ tibdə geniş istifadə edilən soğan sinir sistemini gücləndirir, maddələr mübadiləsini sürətləndirir, dərinas sağlamlığını qoruyur, orqanizmdə piyləri yandıraraq onun riskini aradan

Türkçərə Qabığı özündən şəfalıdır

Soğanın təkə özünü deyil, qabıqlarını da əsl dərman hesab etmək olar. Soğan qabığında A, B və C vitaminləri, kalium, maqnezium, kalsium, natrium, yod, fosfor və kükürd mineralları var.

Bu səbəbdən soğan qabıqlarını atmayın, onları yuyun, qurudun və təbii müalicəyə və profilaktik vasitə kimi istifadə edin. Soğan qabığı suyunu hazırlamaq üçün bir qaba 1 kq soğan qabığı qoyun və üzərinə 1 litr qaynanmış su tökün. Yarım saat demlədikdən sonra şüşə qaba süzün və hər gün yalnız 1 stəkan için.

Soyuqdayma və qrip xəstəliklərinin sağlamlığına soğan qabığı suyu kömək edir. Diabet xəstələri üçün əvəzolunmaz qan şəkəri tənzimləyicisidir. Soğan qabığından hazırlanan su böyrəkləri rahatlaşdırır və ağrıları kəse bilir. Xüsusilə böyrəkdən də təmizləmə zamanı prosesi sürətləndirir. Soğan qabığı ilə hazırlanan çaylar öskürək və ilthabı da azaldır.

Bu su orqanizmdə ilthabları azaldır, arterial təzyiqli normalaşdırır. Soğan qabığı demləməsi (1 xörək qaşığı qabığı və 1 stəkan isti su) saçların sağlamlığı və gözəlliyi üçün çox faydalıdır - saçları möhkəmləndirir, onları daha canlı və parlaq edir, kəpəyi təmizləyir.

Bronxit zamanı soğan qabığı demləməsi yaxşı antiseptik və bəlgəmgətirici təsir edir. Stomatitdən əziyyət çəkirsinizsə, soğan qabığını demləyin və ağız boşluğunu qarqara edin.

Soğan qabığı suyu ilə ayaq vannaları varikoz xəstəliyinin əvəzində müalicəvi vasitə kimi istifadə edilir. Belə vannalar damarların divarlarını möhkəmləndirir.

Şəfaqlı

Qırmızının gücü

Qırmızı soğan antosiyaninlərlə zəngindir və məz bu maddələr ona qeyri-adi rəng bəxş edir. Araşdırmalar üzə çıxarıb ki, qırmızı soğan ağ soğandan daha faydalıdır.

Çünki onun tərkibində digər rəngdə olan soğanlara müqayisədə 2 dəfə çox antioksidant maddələr var. Bu, qırmızı soğanın ilthabəleyhinə təsirini təmin edir. İçərisindəki antosiyanin maddələr immun sistemini, qan damarlarını möhkəmləndirir, orqanizmdə gədən qocalma proseslərini hüceyrə səviyyəsində ləngidir, orqanizmi cavanlaşdırır, həmçinin işğilərin qarşısını alır.

Resept

Hər dərdə dəva

- + Qrip, haymorit və frontit kimi xəstəlikləri zamanı buruna bir-iki damcı soğan suyu tökülməlidir;
- + 1 ədəd əzilmiş soğanı yarım çay qaşığı soda ilə qarşdırıb saç diblərinə vuranda yatmış folikullar oyanır və yeni saçların çıxmasına səbəb olur;
- + Quru göz sindromunda və ya kompüterlə sürəkl iş zamanı gözələrin quruması baş verəndə gözə 2 damcı soğan suyu tökülməlidir;
- + Qulaqda ilthab, ağrı və küy olanda gündə iki dəfə soğan suyu tökmək məsləhətdir;
- + Anqina və faringitlərdə 50 qram soğan suyu ilə 100 qram balın qarışdırılaraq gündə 3 xörək qaşığı kiçik qurtumlarla içilməsi xəstəliyin sağlamlığını sürətləndirir;
- + Artroz, artrit və oynaq ağrıları zamanı soğan etçəkən mäsindən keçirilir, oynaqın üstünə qoyularaq pambıq parça ilə bağlanır. Bir saatdan sonra təpilmə yenisi ilə əvəz olunur. Ağrıları keçəncə qəder prosedür davam etdirilir;
- + Əl və ayaq dərisinin göbək zədələnməsindən aradan qaldırılmasında da onun faydası var. Belə ki, 1 ovuc soğan qabığı 2 litr suda 5 dəqiqə qaynadılır, soyulduqdan sonra ayaqlar gündə yarım saat onun içində saxlanılır. Müalicənin iki həftə aparılması göbəkəyinin sağlamlığına səbəb olur.
- + Üz dərisindəki səpgiləri sağaltmaq üçün dərinin gündə iki dəfə soğan suyu ilə silmək lazımdır.

Yaşam

Şəkərin düşməni

Sobada bişirilmiş soğan da orqanizmə şəfəverici təsir göstərir və aşığı temperaturda bəzirlədikdə öz faydalı xas-sələrinə itirir. Bişmiş soğan uzun müddət saxlamayan yarılmaz və xoraları müalicə edib. Bunun üçün soğanı qabığı şəkildə sobada bişirib və yaranın üzərinə qoyun.

Çıbanların müalicəsi

Çıbanların müalicəsi zamanı da bişmiş soğandan istifadə etmək lazımdır: isti soğanı kompres kimi problemlə yere qoyub 20 dəqiqə saxlayın. Çox tezliklə çıban yox olacaq. Xüsusilə qan laxtalanması problemi olan şəxslər tez-tez bişmiş soğan yeməlidirlər. Belə soğanı infarkt və ya insultdan sonra hər gün yemək tövsiyə olunur. Şəkərli diabetdən əziyyət çəkən insanlar da bişmiş soğandan istifadə edə bilərlər. Sobada bişirilmiş soğan ateroskleroz xəstəliyindən əziyyət çəkən insanların vəziyyətini yaxşılaşdırır. Soğan damarların təmizlənməsinə kömək edir və qan təzyiqini nəşkin sıçrayışlarına mane olur. Soğanı sobada bişirmə üsulundan sonra yalnız efir yağları itir, hansı ki, ona spesifik dad və qoxu verir. Amma faydası olduğu kimi qalır.

Azərbaycan Milli Olimpiya Komitəsinin üç üzvü AOK-un müxtəlif komissiyalarının üzvü seçilib

Avropa Olimpiya Komitəsinin (AOK) Slovakiyanın Şamorin şəhərində keçirilən 41-ci seminarında bir sıra mühüm məsələlər müzakirə edilib.

Azərbaycan Milli Olimpiya Komitəsinin (MOK) AZƏRTAC-a bildirdikləri ki, MOK-un marketinq departamentinin rəhbəri Mehman Kərimovun iştirak etdiyi seminarada AOK-un icraiyyə komitəsinin iclası da keçirilib. Belə ki, icraiyyə komitəsi növbəti dövr üçün doqquz komissiya və iki işçi qrupu yeni tərkibini təsdiqləyib. Qərara əsasən, Azərbaycan Milli Olimpiya Komitəsinin üç əməkdaşı - Azər Əliyev Avropa Gənclər Yay Olimpi-

ya Festivalinin, Mehman Kərimov marketinq, Anar Bağirov isə Avropa İttifaqı və Beynəlxalq Əlaqələr komissiyalarının yeni üzvləri olaraq təsdiq edilmişdir. MOK-un üç üzvünün AOK-un müxtəlif komissiyalarına üzv seçilməsi qurumun son 29 illik tarixində bir ilkdir.

Seminar müddətində qitə ölkələrinin MOK-ları Tokio Yay Olimpiya Oyunlarının yekunları haqqında təqdimatı dinləyib, "Pekin-2022" Qış Olimpiya Oyunları, "Vuokatti-2022" Avropa Gənclər Olimpiya Festivalı, "Banska Bistrisa-2022" Avropa Gənclər Yay Olimpiya Festivalı və "Kra-

kov-2023" Avropa Oyunlarına hazırlıq işləri ilə tanış olaraq bir sıra vacib məsələlərə dair qeyd və təklifləri veriblər.

Seminarada müzakirə olunan mühüm sənədlərdən biri də AOK-un 2030-cu il üçün hazırladığı Strateji Gündəliyi olub. Bununla yanaşı, MOK-lar Avropa İttifaqının qrant proqramlarına müraciət, marketinq və sosial media texnikası, bu sahədə strateji planlaşdırma və uyğun mövzular üzrə maraqlı təqdimatlarla tanış olublar.

Seminarın ənənəvi tədbirlərindən biri 2021-ci il üçün qitənin ən güclü yay idmanı üzrə atletlərinin müəyyən edilməsi olub. Beləliklə, beş finalçı arasından rumıniyalı David Popovici "Avropanın ən güclü genc atlet" seçilərək 10-cu "Pyotr Nurovski" mükafatına layiq görülüb.

"Azercell" sosial şəbəkələrdə yarışma elan edir

Azərbaycanda telefon rabitəsinin yaradılmasının 140 illiyi münasibətilə xüsusi hədiyyələr oynanılacaq

Bu il Azərbaycan Respublikasında telefon rabitəsinin yaradılmasının 140 ili tamam olur. Bu münasibətlə ölkənin lider mobil operatoru "Azercell Telekom" MMC abunəçiləri arasında müsabiqə elan edir. Müsabiqə rabitənin 140 illiyi münasibətilə Rəqəmsal İnkişaf və Növlüyat Nazirliyinin təşkil etdiyi tədbirlər çərçivəsində keçirilir.

"Rabitənin dünəni və bu günü" mövzusunda həsr olunmuş müsabiqə 28 noyabr-6 dekabr tarixləri arasında "Azercell"-in rəsmi sosial şəbəkə hesablarında keçiriləcək. Yarışma iştirakçıları təqdim olunan şəkillərdə gizli detalları aşkara çıxarmaqla hədiyyə qazanacaqlar. "Gizliyi aşkara çıxar, hədiyyəni apar" şüarı ilə keçiriləcək yarışma qeyd olunmuş zaman çərçivəsində abunəçilərə müxtəlif hədiyyələr qazanmaq imkanı verəcək.

Yarışma iştirakçıları təqdim olunan şəkillərdə gizli detalları aşkara çıxarmaqla hədiyyə qazanacaqlar. "Gizliyi aşkara çıxar, hədiyyəni apar" şüarı ilə keçiriləcək yarışma qeyd olunmuş zaman çərçivəsində abunəçilərə müxtəlif hədiyyələr qazanmaq imkanı verəcək.

Yarışma iştirakçıları təqdim olunan şəkillərdə gizli detalları aşkara çıxarmaqla hədiyyə qazanacaqlar. "Gizliyi aşkara çıxar, hədiyyəni apar" şüarı ilə keçiriləcək yarışma qeyd olunmuş zaman çərçivəsində abunəçilərə müxtəlif hədiyyələr qazanmaq imkanı verəcək.

Xatırladaq ki, Azərbaycanda ilk telefon xətti 1881-ci il noyabr ayının 23-də istismara verilib. Uzunluğu 6 km olan bu telefon xətti "Nobel qardaşlarının neft istehsalı şirkəti"nin baş kontoru ilə sədr və baş mühəndisin evlərini birləşdirib. Elə həmin tarix ölkəmizdə rabitə əsrinin başlanğıcı kimi qəbul edilir.

Azərbaycanda mobil rabitə sektorunun inkişafına, tariximizin bəyənilməsinə və təbliğatına xidmət edir.

Müsabiqədə iştirak edin, həm maariflənin, həm də hədiyyə qazanın!

◆ Dünya gündəmi

Dünya yenidən qapanmaya gedə bilər

Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı CAR-da tüğyan edən koronavirusun yeni variantı - "Omikron" un sürətlə yayılmasından ciddi narahatdır

Əvvəli 1-ci səh.

CAR-da koronavirusa yoluxma sayı niyə artır?

2021-ci ilin yayında Avropa İttifaqının ekspertləri daha çox koronavirusun "Delta" adlanan xüsusilə yoluxucu variantı, eləcə də onun AY.4.2 növü - "Delta plus" narahat edirdi. İndi planetin simal yarımkürəsində qış gəlir, cənub yarımkürəsində isə yay başlayır.

Əslində istiləşmə fonunda infeksiyaların sayı azalmalıdır, lakin Cənubi Afrikada əks mənzərə müşahidə edilir: orada koronavirus xəstələrinin sayı sürətlə artır. Hazırda COVID-19-un yeni variantı ilə bağlı 100-ə yaxın xəstə qeydə alınıb. Bu, CAR-in vacib iqtisadi mərkəzi olan Qautenq əyalətində xüsusilə nəzərə çarpır.

Bu, CAR-in şimalında yerləşən Botsvanada iki həftə öncə ilk dəfə aşkar edilmiş koronavirusun yeni variantı ilə bağlı ola bilər. Lakin bunu tam təsdiqləmək hələ mümkün deyil.

Hazırda koronavirusun yeni variantı ilə yoluxmuş ən çox xəstə - 77 nəfər CAR-dadır. Daha 4 hal Botsvanada və bir hal Honkonqda Cənubi Afrikadan qayıdan səyahətdə qeydə alınıb.

Bundan əlavə, İsraildə Malaviden qayıtmış olma vətəndaşında B.1.1.529 ilə yoluxma halı təsdiq edilmişdir. Daha iki israilli testin nəticələrini gözləyir. Hər üçünün peyvənd aldığı bildirilir.

Mutasiyaların qeyri-adi sayı var

Virusoloqlar, ilk növbədə, koronavirusun bu variantında çoxlu mutasiyalardan narahatdırlar. Onların sayı 32-dir.

"Delta" variantının isə cəmi 8 mutasiyası mövcud idi.

Məhz bu səbəbdən immun sisteminə koronavirusun bu variantına qarşı mübarizə aparmaq çox çətindir: o, sözdün əsl mənasında, immun hüceyrələrindən yayınır və Immune Escape adlanan prosesə başlayır. Buna baxmayaraq, virusun yüksək yoluxuculuğu xəstəliyin daha ağır formada keçəcəyinə dəlalət etmir.

Kembridge Universitetində klinik mikrobiologiya üzrə professor Ravi Qapta deyir ki, "aşkar edilmiş mutasiyalar böyük narahatlıq doğurur". Hələ fevral ayında Qapta ilk laboratoriya analizləri ilə müəyyənlemişdir ki, B.1.1.529 variantının mutasiyalarının ikisi virusun yoluxuculuğunu artırır və immunitet hüceyrələrinin onu tanımaq qabiliyyətinə mənfi təsir göstərir.

"UCL Genetics Institute" tədqiqat mərkəzinin rəhbəri professor Fransua Ballu da analoji narahatlıqları bildirir. "Mən hər halda "Alfa" və "Delta" variantlarına nisbətən koronavirusun bu variantının neytrallaşdırıcı anticişimlər tərəfindən daha zəif tanınacağını gözləyirəm", - deyir ekspert vurğulayıb.

Bununla yanaşı, koronavirusun yeni variantının nə dərəcədə yoluxucu olması barədə sanbalı epidemioloji məlumatlar hələ yoxdur. Ballunun dediyinə görə, bu mutasiyanı diqqətlə izləmək lazımdır, lakin yaxın gələcəkdə yoluxma hallarının sürətlə artacağından həddindən artıq narahat olmaq üçün heç bir əsas yoxdur.

Professorun fikrincə, yeni variantda çoxlu sayda mutasiyalar güman ki, xroniki infeksiyon xəstəlikdən əziyyət çəkən və zəifləmiş immun sisteminə malik xəstələrin orqanizmində formalaşdır.

Avropa Komissiyasının rəhbəri Ursula fon der Leyen videomüraciətində bildirib ki, yeni ştam növü bir neçə ay ərzində bütün dünyaya yayıla bilər.

Bu ştamlar yüksək yoluxucudur, onlar daha asan yayılır

Cenevrədə keçirilmiş Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının fəvqəladə iclasında Cənubi Afrika Respublikasından olan koronavirusun yeni variantı ilə bağlı yaranmış vəziyyət müzakirə edilmişdir. Bildirilib ki, alimlərin "gördüklərimizin ən pis" kimi qiymətləndirdiyi koronavirusun yeni variantının yayılması barədə məlumatlar cümə günü bir çox sərhəddən bağlanmasına, uçuşların ləğv edilməsinə və dünya miqyasında bazarların düşməsinə səbəb olub. ÜST-ün fəvqəladə toplantısında rəsmi olaraq yeni variant "narahatlıq doğuran" kimi təsnif edilmişdir və ona "Omikron" adı verilib.

Qeyd edilib ki, yeni variant çox sayda mutasiya edir və bunların bəziləri narahatlıq doğurur: "Bu ştamlar yüksək yoluxucudur. Onlar daha asan yayılır, daha ağır xəstəliklərə səbəb olur, orqanizmin immun reaksiyasından yayınır. Mövcud vaksinlər, demək olar ki, virusun yeni variantına qarşı daha az effektiv olacaq. Bundan belə görünür ki, "Omikron" un yayılması üçün böyük perspektivlər ola bilər".

Bu səbəblərə görə təşkilat bütün ölkələrə yoluxmaya nəzarəti gücləndirməyi tövsiyə edir.

Rizvan CƏFƏROV, "Azərbaycan"

OXUCULARIN NƏZƏRİNƏ! "AZƏRBAYCAN"

qəzeti 2022-ci il üçün abunə yazılışı kampaniyasına başlayır!

Abunə respublikanın bütün poçt şöbələri tərəfindən aparılır.

Eyni zamanda aşağıda göstərilən mətbuatçı qurumlarına müraciət edə bilərsiniz:

"Azərpoçt" ASC	(012) 598-49-55, (051) 225-02-13
"Qaya" firması	(012) 566-77-80, (050) 214-40-53
"Kaspi" MMC	(012) 432-39-55, (012) 510-82-24
"Region Press" MMC	(055) 316-79-01, (050) 316-79-01
"Səma-M" MMC	(012) 594-09-59
"Ziya" LTD	(012) 497-76-96, (050) 306-77-22
"Pressinform" MMC	(012) 598-49-52, (070) 340-01-00
"City press" MMC	(055) 819-09-26

1 illik	124,80 (yüz yirmi dörd manat səksən qəpik) manat
6 aylıq	62,40 (altmış iki manat qırx qəpik) manat
3 aylıq	31,20 (otuz bir manat iyirmi qəpik) manat

Hörmətli oxucular!
Abunə ilə bağlı hər hansı bir problemlə üzləşsəniz, redaksiyaya (012) 539-59-33 nömrəli telefona zəng vura bilərsiniz.

ABUNƏ YAZILMAĞA TƏLƏSİN!

"Nəhayət, yolumuz açılır, işıqlı günlərə çıxma bilərik"

Əvvəli 1-ci səh.

Noyabrın 26-da Azərbaycan, Rusiya prezidentlərinin və Ermənistan baş nazirinin üçtərəfli Soçi görüşü İrəvanda da böyük reaksiyaya səbəb olub. Erməni mediasının, sosial şəbəkə istifadəçilərinin statusları, şərhləri və mövqelərindən görünür ki, onlar ölkələrinin xilas formuluunu Azərbaycanla münasibətləri normalaşdırmaqda, sülh müqaviləsinin imzalanmasında görürlər.

"4rd.am" saytı yazır ki, dövlət başçılarının son Soçi görüşündə aparılan danışıqlar fonunda bir daha nümayiş olundu ki, kommunikasiyaların bərpası Ermənistan üçün böyük şansıdır: "Daha daqıq desək, bu səfər İlham Əliyevin yeni çəpələsi, erməni xalqının dirçəliş günüdür. Zəngəzur dəhlizinin açılması Ermənistanla qarşılıqlı illərdə böyük iqtisadi dividendlər qazandıracaq. Görüşdə şahid olduğ ki, Moskva Bakı ilə geosiyasi, iqtisadi, mədəni və təhlükəsizlik aspektlərində münasibətlərinin dinamik şəkildə inkişaf etdirir. Son 10 ilə nəzər yetirdikdə baş verən proseslər regionda Azərbaycanın mövqelərini daha güclü hala gətirdiyi halda, Ermənistanla münasibətlər arasında əks vəziyyət müşahidə olunurdu. Aydın ki, bu Sarkisyan-Koçaryan koalisiyasının xarici siyasətinin iflasıdır. Hər halda, dövlət başçılarının son görüşü, qəbul edilən qərarlar Ermənistanın xilas olacağı".

Erməni ekspert Qriqori Vahenyan qeyd edir ki, Zəngəzur dəhlizinin açılması Ermənistanın sanki dünyaya yenidən gəlməsi olacaq. Onun fikrincə, müharibədəki məğlubiyyət fonunda sülh müqaviləsi imzalanmasa, Ermənistanın regional geosiyasi proseslərdən izolyasiya edilməsi daha kəskin xarakter alacaq. Vahenyan diqqəti buna yönəldir ki, bütün bu

proseslər Ermənistanın sosial-iqtisadi cəhətdən daha böyük problemlər yaşaması fonunda baş verir. O vurğulayır ki, Ermənistan iqtisadiyyatı artıq tamamilə iflasa uğramışdır. Ölkənin dövlət statistika komitəsi də böyük iqtisadi gerilemələr yaşandığını etiraf edir: "Rəsmi açıqlamalara görə, Ermənistanda iqtisadi fəallıq daha sürətlə azalır, ölkə sənayesində ciddi gerilemə qeydə alınır. Həmçinin parakəndə emtəə dövriyyəsində də kəskin azalma müşahidə olunur. Ölkədə son illər ərzində enerji tariflərinin kəskin yüksəlməsi və əhəlinin həyat səviyyəsinin pisləşməsi vətəndaşların sosial narazılığını da artırır. Regional, qlobal layihələrdən kənar qalmamız da prosese birbaşa təsir edir. Ermənistan qlobal kommunikasiya layihələrindən kənar qalmaqla son 30 ildə özünə qəsd edib. Ölkəmiz coğrafi baxımdan qlobal kommunikasiyaların tərkib hissəsi ola bildiyi halda, bu şans itirmişdir. Zəngəzur dəhlizinin açılmasından sonra Ermənistan qazanan tərəf olacaq".

"Facebook" sosial şəbəkə istifadəçisi, ixtisasca iqtisadçı olduğunu qeyd edən Manvel Levonyan yazır ki, Soçidə üçtərəfli görüş bütün tərəflərin milli maraqlarına tam cavab verir: "İllərdir dediyimiz gərəkləşir. Nəhayət, yolumuz açılır, işıqlı günlərə çıxma bilərik. Qarabağ problemi Ermənistanı 30 ildən çox bütün layihələrdən təcrid etdi. 30 ildə itirdiklərimizin hesabını kim verəcək? Sarkisyan, Koçaryan, çıxın xalqa hesabat verin! Görəcəksiniz, Zəngəzur dəhlizi Ermənistanın xilas olacağı. Ermənistan bu dəhlizin açılması üçün üzərinə götürdüğü öhdəliyi yerinə yetirməlidir. Əgər bu, baş verməzsə, Azərbaycan yəna güc tətbiq etmək məcburiyyətində qalacaq. Bu da bizim üçün məqbul deyil və xalq buna qarşıdır".

"Odnoklassniki" sosial şəbəkəsində Soçidəki görüşlə paylaşılan xəbərdə münasibətdən, profil səhifəsində bank sektorunda çalışdığı yazılan Henrix Qriqoryan adlı istifadəçi isə qeyd edir ki, baş nazir Nikol Paşinyan müharibədən sonra çox düzgün addımlar atır: "Müharibədən sonra yaranan iqtisadi böhran Ermənistanı insanları acınacaqlı vəziyyətə üz-üzə qoyub. Evlərini satanlar, hətta intihar edənlər də olub. Paşinyan, bir vətəninin seven erməni kimi sizə müraciət edirəm ki, kommunikasiyaların bərpasını uzatmayın. Əvvəlki hökumət xalqın taleyi ilə maraqlanırdı. İlham Əliyev bu xüsusda atdığı addımlara "hə" deməkdən başqa çarəyiniz yoxdur".

Loris Tevosyan adlı birinin "Twitter" sosial şəbəkəsindəki paylaşımı da diqqət çəkir: "Zəngəzur dəhlizinin açılması, Azərbaycanla sülh müqaviləsinin imzalanması ermənilərin xilas olacağı. Parlaq günlər qarşıdadır. Səhvə yol vermək olmaz. Əgər Azərbaycanın istəkləri təmin edilməzsə, həyata keçirilən təcrid siyasəti davam etdiriləcək. Özü də bu məsələdə Azərbaycanı dəstək verənlərin sayının artması Ermənistan üçün yaxşı heç nə vəd etmir".

Sonda onu da qeyd edək ki, Ermənistanı dəvətən qüvvələr bu prosesin baş tutmaması üçün məklrli niyyətlərini gizlətməyib aşkara nümayiş etdirirlər. Amma buna əngəl olmaq üçün ne daxili, ne də xarici dəstəyə malik olduqları da çox yaxşı başa düşürlər. Rəsmi İrəvan qəbul etməlidir ki, onun təhlükəsizliyinə və iqtisadi inkişafına regionun lider ölkəsi olan Azərbaycandan başqa heç bir dövlət zəmanət verə bilməz.

Elçin CƏFƏROV, "Azərbaycan"

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

Azərbaycan Respublikası Prokurorluğunun kollektivi Quba rayon prokurorunun müavini Pərviz Nərimanova atası

MAARİF MÜƏLLİMİN

vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin rektoru, professor Ədalət Muradov və universitetin kollektivi Standartlaşdırma və sertifikatlaşdırma kafedrasının məsləhətçi-professoru

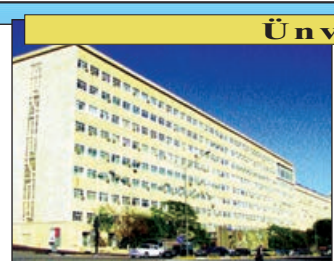
NƏRİMAN MƏMMƏDOVUN

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Respublikasının ərazisində COVID-19 ilə bağlı son vəziyyət	
Ümumi	27.11.2021
Ümumi yoluxanların sayı	584 121
Ümumi sağalanların sayı	549 333
Aktiv xəstə sayı	26 999
Ümumi test sayı	5 509 701
Ümumi ölümlər sayı	7 789
Bu gün	27.11.2021
Yeni yoluxanların sayı	1 617
Yeni sağalanların sayı	1 979
Bu günkü test sayı	11 982
Bu günkü ölümlər sayı	22

Azərbaycan Respublikasının ərazisində COVID-19 əleyhinə aparılan vaksinasıya ilə bağlı son vəziyyət	
Ümumi	27.11.2021
Vaxsın vaxsı olanların ümumi sayı	10 460 120
1-ci doza vaxsı olanların sayı	5 071 264
2-ci doza vaxsı olanların sayı	4 555 457
"Buster" doza vaxsı olanların sayı	833 399
Bu gün	27.11.2021
Bu gün vaxsın vaxsı olanların sayı	33 190
1-ci doza vaxsı olanların sayı	3 831
2-ci doza vaxsı olanların sayı	5 805
"Buster" doza vaxsı olanların sayı	23 554

BAŞ REDAKTOR
Bəxtiyar SADIQOV

Ünvan
AZ 1073, Bakı şəhəri, Mətbuat prospekti, 529-cu məhəllə, 11 mərtəbə
e-mail: secretary@azerbaijan-news.az, az reklam@mail.ru, azerbaijan-news@mail.ru, www.azerbaijan-news.az

Telefonlar
Qəbul otağı - 539-68-71,
Baş redaktor müavini - 538-86-86, 434-63-30, 539-72-39,
Məsul katib - 539-43-23,
Məsul katib müavini - 539-44-91,
Parlament və siyasət şöbəsi - 538-84-41, 539-21-00,
İqtisadiyyat şöbəsi - 538-42-32, 538-35-55,

Beynəlxalq həyat, idman və informasiya şöbəsi - 432-37-68,
Humanitar siyasət şöbəsi - 538-56-60, 539-63-82
İctimai əlaqələr şöbəsi - 539-49-20, 538-31-11,
Fotoilustrasiya şöbəsi - 538-84-73,
Kompüter mərkəzi - 538-20-87,
Mühasibatlıq - 539-59-33

Qeydiyyat nömrəsi 1

"Azərbaycan" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılıb səhifələnmə, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilmişdir

Rəsmi sənəd və çıxışlarda sənədlərlə bərabər, dərc üçün göndərilən digər yazılarda fikirlər də Azərbaycan dövlətinin mənafeyinə uyğun gəlməlidir
Əlyazmalara cavab verilmir və onlar geri qaytarılmır

Gündəlik qəzet

Tiraj 5590
Sifariş 2406
Qiyməti 40 qəpik